Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...этэмнай 1921 оной ...ябриин 21-нэй гарана | № 141 (13936) | 1975 оной июниин 17, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

ПАРТИ АРАД ХОЁРОЙ БАТА НЭГЭДЭЛ

Июниин 15-да республика доторнай Соведүүдэй һунгалта ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрбэ

МЯХА-КОНСЕРВЫН КОМБИНАТ

Эртэ үглөөгүүр. Зунай ... Үдэ мүрэнэй нюрган ...үр тудаад, мяха-консер... комбинадай хүдэлмэри... посёлогые гэрэлтүүл...

...унгалтын эхилхэһээ бу... урид поселогой хүн зон ...эй ордон тээшэ алха...

...үглөөнэй 6 час болоһоор ... урид Соёлой ордонгой ...а тээ 70-аад шахуу хүн ...араад байба. ...ютагай сагаар эгсэ 6 ча... болоходо, гимнын ира... аялга зэдэлжэ, һун...иин 35-дахи участогай ...иссиин түрүүлэгшэ Г. Я. ...альский митинг нээжэ, ...арагшадые һунгалтын үдэрөөр амаршалаад, мяха-консервын комбинадай шубуу эд болгодог цехэй комсомол-залуушуулай бригадын даагша, юһэдэхи табан жэлэй ударница Ирина Инфаровичэ үгэ үгэбэ.

И. Инфарович залуу һунгагшадай үмэнэһөө сугларагшадта хандаһан үгэ хэлэхэдээ, нигэжэ мэдүүлээ:

— Юһэдэхи табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай дунда социалис мүрысөөнэй үргэн далайсатайгаар дэлгэржэ байһан оршон байдалда энэ һунгалта үнгэрхэеэ байна. Москвагай Бауманска һунгуулиин округой һунгалтын урда тээхи суглаан дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев үгэ хэлэжэ, юһэдэхи табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулхые ... һунгагшадые уряалаа.

Бидэнэр мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд нүхэр Л. И. Брежневэй хэлээшые һайшаан дэмжээд, юһэдэхи табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулха байнабди.

Ирина Инфаровичой үгэ хэлэһэнэй һүүлээр һунгалта эхилжэ, хүнүүд хойно хойноһоо бюллетеньнүүдые абажа, урна руу хэнэ...

Үглөөнэй 10 саг. Энэ участогта һунгаха 1500 гаран хүнэй долоон зуугаадынь һунгаад байгаа.

Соёлой ордондо һунгахаа ерэгшэдтэ зорюулан, ... концертнүүд, кинофильмнүүд харуулагдаа. Хэдэн буфет хүдэлөө. Республикын томохон предприятинуудай нэгэн — мяха-консервын комбинадай ажалшад РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй, нютагай Соведүүдтэ арадай эрхим түрүү түлөөлэгшэдые һунгаха һунгалтада эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

И. БАЛЬДИРОВ.

Һунгуулиин участогта. Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНО РАЙОН

...һунгуулиин 7-дохи участог Улаан-Үдын түмэр замай соёлой байшан соо ...лбэ. Һунгуулиин участ... комиссиин түрүүлэгшэ ...гей Иванович Рынсов ...үнэй 6 сагта үүдэеэ ...ээ, һунгагшадые уриба. ...гагшад олоороо хүрэжэ ...эн байгаа. Бишыхан ...нгын һүүлээр һунгалта ...бэ. Комиссиин гэшүү... сүлөөгөө таһарха саг ... хэбэртэй. ...дохи участогта һунга... ерэгшэд 802-дохи Улаан-Үдын округоор РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн К. М. Продайвода, 16-дахи Железнодорожно округоор Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн Г. И. Беломестнов гэгшэдэй түлөө дуутаа үгэбэ. Мүн баһа тэдэнэр нютагай Соведүүдые һунгалсаба гээшэ. Һунгуулиин 31-дэхи округоор Улаан-Үдын ажалшадай депутадуудай городской Соведтэ дэбжүүлэгдэһэн Н. Д. Суменкова, 39-дэхи округоор Железнодорожно районой ажалшадай депутадуудай районно Соведтэ дэбжүүлэгдэһэн Н. Ф. Козлов гэгшэдэй түлөө дуугаа үгэлсэбэ.

Эгээл эртэлжэ ерээд, арадай һунгамалнуудай түлөө дуугаа үгэгшэдэй тоодо 82 наһатай Ульяна Павловна Житкевич байгаа. Наһажаал тэрэ эхэнэрэй урна руу бюллетеньнүүдые табимсаар, тэрээндэ нигэжэ хандаа һэм:

— Хүлисэгты. Та юундэ иимэ эртэ ерээ гээшэбта?

— Юу хэлээ гээшэбши, басагамни? Эртэ ерэнгүй яахабиб. Һунгаха эрхэеэ олоһонһоо хойшо, нэгэшье дахин оройтожо үзөөгүйб. Наһатай хүн хадаа үргэһэндэ муу байгаа бэзэ гэжэ һанаа ёһотойш. Үргэһэндэ яһала һайнби. Теэд энэ һүниндөө үргэһэмни хүрэжэ үгөөгүй. Унтажа, һунгалтаһаа таһаршана аа гүб гэжэ айгаа хүн гүб? Юрэдөө, бишни Смоленскэ областьдо түрэһэмби. 1914 ондо Сибирь ерэһэмди. Үгытэй байгаабди. Ахамни хүдөөгэй багша, революционно хүдэлөөндэ хабаадаха. Бинь бишыхан ябахадаа, ахынгаа бэшэһэн листовконуудые тараадаг һэнби. 82 хүрэтэрөө яһала юу-хээ хараа хүн бэзэб. Юрэдөө, Совет засаг манда жаргал олгуулаа гэхэл һанаатай иимэ унжагайгаар хөөрэнэ хаб даа. Совет засагайнгаа түлөө дуугаа үгэхэһөө ехэ жаргал хаана байхаб?

— Һайн даа, төөдэй.

— Таанарта баярые хүргэнэб. Таанар бидэнэй — ахамад үетэнэй жолоо халажа абаһан зон гээшэт. Ажалдаа амжалтатай, зоригтой ябагты...

Түрүүшүүлэй дунда дуугаа үгэһэн Леонид Панычев Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумдэ һурадаг. Техникумээ дүүргэжэ гарахадаа, барилгашадые һургадаг мастер-багша болохо юм.

— Би 3-дахияа һунгажа байнаб. Зол жаргалай, эб найрамдалай түлөө дуугаа үгэнэб, — гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Бюллетень бариһан эрэ эхэнэр хоёр урна тээшэ ерэбэ. Тэдэ хоёрой бюллетеньнүүдые урна руу табимсаар, тэдээндэ хандабаб.

— Хүлисэгты. Та хоёр нэгэ бүлэ хаяат?

— Зохидоор таабалта, — гэжэ эхэнэрынь энеэбэ.

— Нэрэ, алдар, обогоо хэлэхэ гүт?

— Хэлэнгүй яахабибди. Юунэй нюуса байгаа һэм. Үбгэмни Трифонов Федор Потапович гээшэ. Би Трифонова Клавдия Федоровна гээшэб, — гэжэ һамганиинь ойлгуулба.

— Та хаана хүдэлнэт? — гэжэ Федор Потаповичһаа асуубаб.

— Калининай нэрэмжэтэ локомотивна деподо хүдэлдэгби. Һамгамни түмэр замай вокзалай ресторанда хүдэлнэ, — гэбэ.

— Юунэй түлөө дуугаа үгэбэ гээшэбта?

— Жаргалай түлөө. Дайн бү болог. Зоной байдал бүри һайжараг гэхэ юм ааб даа, — гэжэ Клавдия Федоровна хоюуланайнгаа түлөө харюусаба. Баһа нэгэ наһажаал эхэнэрые обёороод:

— Хүлисэгты, нэгэхэн минута соо тантай хөөрэлдэжэ болохо гү?

— Болонгүй яаха һэм.

— Та хэн гээшэбта?

— Би хадаа Сорокина Татьяна Савовна гээшэб даа.

— Хүдэлдэг гүт?

— Үгы даа. Пенсидэ гараһаар зургаан жэл болооб.

— Юундэ иимэ эртэ ерээбта?

— Юундэ гэжэ юум даа, — гэжэ үнөөхим гомдон алдаба. — Юугээ хэжэ хэбтэхэ хүнбиб. Юрэдөө, һунгаха, Совет засагай түлөө дуугаа үгэхэ дурагүй хүн бии юм гү? Хэрбээ тиимэ хүнэй бидэнэй дунда байха жэшээтэй гээшэ һаань, би тэрэнние үзэн ядаха байнаб, — гэжэ Татьяна Савовна һанаһанаа хэлэбэ. Тэрэ имагтал өөрынгөө һанаашые бэшэ, олоной һаналые харуулаа гээшэ ха. Юундэб гэхэдэ, һунгуулиин 7-дохи участогай һунгагшадай олонхинь эртэлжэ дуугаа үгөө. Бюллетеньнүүдые хубаагшадай ойро оошорлон зогсожо байгаа һэн.

Һунгалта саг соогоо эмхитэйгээр үнгэрөө.

Ц. ДОНДОГОЙ.

МУХАР-ШЭБЭР

Ажалай болон политическэ эдэбхиин оршон байдалда аймагай ажалшад һунгалтын үдэрые угтаба. Хабарай тарилга эмхитэй һайнаар үнгэргэгдөө. Тарьяашад мүнөө жэлдэ 1 миллион центнер ороохо суглуулжа абаад, 230.000-ень гүрэндэ худалдаха зорилго урдаа табинхай. Аймагай малшадшье бага бэшэ амжалтатайгаар энэ һайндэрые угтаба. Гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэй түсэб июниин 15-наай байдалаар 95 процент дүүргэгдэө. Нёдондонойхиһоо олон хурьган, поршоонхо, тугал, унаган абтажа тобир тарһанаар түлжүүлэгдэө. Нёдондо аймаг соо 18 зуутан байһан һаа, мүнөө жэлдэ тэдэнэй тоо 25-да хүрэһэн байна.

«Знамя Ленина», «Коммунизм» колхозуудай һаалишад илангаяа һайнаар ажаллана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, «Знамя Ленина» колхоз гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб һараар урид дүүргэөд, июлиин 1 болотор 1.200 центнер һү түсэбһөө гадуур гүрэндэ худалдаха зорилготой, габшагайгаар ажаллажа байна.

Аймагай һунгуулиин гушан участогта үглөөнэй 6 сагта һунгалта эхилээ. 8 часта гурбан участогтаһь һунгалта дүүрэөд байһан. Жэшээлхэдэ, «Эрдэм» совхозой Боомой отделенидэ һунгагшад ехэ эдэбхи гаргаа. Нютагай үндэр наһатайшуулай нэгэн, ажалай ветеран Гомбожаб Балданович Балданов һунгалта нээбэ.

Нима Батуев мүнөө түрүүшынхээ һунгаба. Тэрэ нёдондо арбадахи класс дүүргэөд, түрэл совхоздоо үлэжэ, хонишоноор хүдэлжэ эхилээ һэн. «Түрүүщынгээ үбэлжэлгэдэ зуутанай тоодо ороһондоо омогорхоноб. Энэ үдэр саашадаа бүри һайнаар хүдэлхэб гэжэ үгэеэ үгэнэб» гэөд, комсомол хүбүүн мэдүүлээ.

Үдэрэй 12 сагта һунгагшадай олонхинь дуутаа үгөөд байгаа.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

ЛВРЗ

Железнодорожно районой 41-дэхи дунда һургуули тээшэ хүн зон эртэ үглөөнһөө субаба. Һунгуулиин 23-дахи участогай түрүүлэгшэ Николай Александрович Марактаев тэдэнние баяртайгаар угтажа, орохыень уриба.

— Хүндэтэ һунгагшад, нангин эрхээ дүүргэжэ, РСФСР-эй болон Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдтэ, мүн нютагай Соведүүдтэ һунгагдахаар дэбжүүлэгдэһэн эрхим хүбүүд, басагадайнгаа түлөө нэгэ хүн шэнгеэр дуугаа үгэхыетнай уряалнаб, — гэжэ Н. А. Марактаевай хэлэхэдэ, хүнүүд альга ташалдаба.

Ленинэй орденто ЛВРЗ-дэ олон жэл ажаллажа, мүнөө пенсидэ гараһан Матрёна Васильевна Ковалёва эгээл түрүүн арадай кандидадуудай түлөө дуугаа үгэхэ эрхэдэ хүртэбэ.

— Эхэ оромнай жэлһээ жэлдэ бүри баян, улам хүсэтэй болоно. Манай заводой хүдэлмэришэдэй байдал һуудал улам һайжарна. Һайн байрада олоороо түбхинэн орожо, зол жаргалтайгаар ажаһууна, ажаллана, — гэжэ тэрэ сэдьхэлэй дулаахан үгэнүүдые хэлэбэ.

ЛВРЗ-гэй залуу хүдэлмэришэд олоороо ерэбэ. Тэдэнэй дундаһаа Валентина Тугаринова эгээл түрүүлэн һунгаха болобо. Тэрэ механо-компектовочно цехтэ слесареэр хүдэлдэг юм ха.

— Би арбан найман наһаяа гүйсэжэ, Эхэ оронойнгоо засагай һунгалтада хабаадалсажа, өөрынгөө политическэ эрхые эдлэжэ байһандаа ехээр омогорхоноб.

Уншагты, атаархагты.

Би Советскэ Союзай эрхэтэнби, — гэжэ залуу хүдэлмэришэн басаган омог дорюунаар хэлэжэ байгаа һэн.

Шэрэм шудхалгын, булад хайлуулгын, локомотив хабсаралтын цехүүдэй хүдэлмэришэд, үбгэд, хүгшэд иишэ ерэжэл байна. Үргэн һаруул зал соо һүр жабхаланта хүгжэм зэдэлнэ. Бултанай шэг шарай баяртайнууд. ЛВРЗ-гэй суута хүдэлмэришэдые эдэнэй дунда харанабди. Локомотив хабсаралгын цехэй слесарь В. Ивановой хүтэлбэрилдэг бригада партиин XXV съездэдэ зорюулан дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа һэн. Заводой залуушуул тэрэнэй үүсхэлые халуунаар дэмжэнхэй. В. Иванов хамагһаа эртэ һунгуулиин участогта ерээ, Шэрэм шудхалгын цехэй хүдэлмэришэн «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто М. К. Вахромеевые эндэ харанабди. Хүн зон ерэжэл байна. Эдэнэр зол жаргалта ажабайдалайнгаа, эб найрамдалай, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө дуугаа үгэхэеэ ерэжэл байна.

Эндэ үглөөнэй 10 часта 2.500 һунгагшадай 1.300-ниинь дуугаа үгөөд байгаа һэн. Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэд РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн К. М. Продайвода, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат В. Ц. Санданов, нютагай Соведүүдтэ дэбжүүлэгдэһэн бусад кандидадуудай түлөө үндэр дуугаа нэгэн дуугаар үгэбэд.

К. ЖАМЬЯНОВ.

...Б НАЙРАМДАЛАЙ, ...ОЛ ЖАРГАЛАЙ ТҮЛӨӨ

...Бауманска һунгуулиин ок...ой һунгагшадай һунгал... урда тээхи суглаан дээ... КПСС-эй ЦК-гай Гене...льна секретарь нүхэр ... И. Брежневэй хэлэһэн ... Москвагай ажалшад, ...ы совет хүнүүдтэл адли, ...абтар ехэ урма баяртай...р угтаба. Тодо хурса, гүн... удхатай энэ үгэ моск...айхидай зүрхэ сэдьхэлдэ ...уунаар һайшаагдажа, по...ическэ ба ажалай эдэбхи ...эрүүлһэн байна. Июниин ...э болоһон митингнүүд ...э ниислэл хотын ажал... совет арадай байдалые ...шадань һайжаруулха, ...хэй дээрэ эб найрамдал ...ижүүлхэ талаар шэглүү...дэһэн КПСС-эй Цент...льна Комитедэй ленинскэ ...а шугамые халуунаар ...шаажа байһанаа мэдүү... Манай дэлхэй дээрэ ...рамдал тогтоохын түлөө ...элдэ, коммунис байгуу...тын асари ехэ түсэбүү... бодото дээрэнь бэелүүл... хэрэгтэ нүхэр Л. И. ...жнев ехэ хубитаяа ...лна гэжэ тэмдэглэбэ.

...КПСС-эй ЦК-гай Гене...льна секретарь Л. И. ...жневэй хэлэһэн гүнзэгы ...тай үгэ манай бүхы ...тиин ба арад зоной саа...ги ажал ябуулгын про...има болоно гэжэ машин...тнүүдэй бригадир В. Н. ...оров Москвагай Метро...итенэй Ждановская» де... болоһон митинг дээрэ ... хэлэхэдээ мэдүүлээ. ...э түсэбтэ табан жэлэй ... социалис мүрысөөн үр...ээр дэлгэрээ гэжэ Л. И. ...жнев үгэ соогоо тэмдэг...эн байна. Тэрэнэй түхэл ...жэ, удха шанар, мүнөө ондоо, шэнэ болонхой. ...бүгэдэ ороной хүгжэл...хэмжээндэ, манай ерээ... эрилтэнүүдтэ харюуса... Гаргаша багатайгаар ...им шанартай, үнэгүй про...ци үйлэдбэрилэн гаргаха ...н уряа доро мүрысөөн ...эрнэ.

...осквадахи Ф. Э. Дзер...киин нэрэмжэтэ «Трёх...ая мануфактура» гэжэ ...ажан бүд нэхэдэг комби...а олоной хабаадалгатай ...нг болобо.

...И. Брежневэй хэлэһэн ... шагнахадаа, манай Эхэ ...ой түлөө, манай арад ...й түлөө омогорхолоор ...э сэдьхэлнай халиба гэ... нэхэлгын үйлэдбэриин ...альнигай орлогшо А. С. ...лёв хэлээ. Манай Эхэ ...ой һалбаран хүгжэхэ ...ай, совет хүнүүдэй жар...а байдал тухай Коммунис партиин саг үргэлжын ...рал хандуулжа байһа...ь элеэр харагдана.

...сэбтэ юһэдэхи табан жэ... даабаринуудые амжалта...гаар бэелүүлхын, КПСС-... XXV съездые нэрэтэй со...ойгоор угтахын тула ...дприятиин ажалшад, бү... совет арадтал адли, хүсэ шадалаа гамнахагүй юм гэжэ үгэ хэлэгшэд Коммунис партияа, Совет правительствые найдуулаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарьта эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг митинг дээрэ нэгэн һаналтайгаар баталагдан абтаба.

* * *

Партиин ветеран Тулеген ТОЙГОМБАЕВ нигэжэ хөөрэнэ:

— Үсэгэлдэр манайда хүн зон олоороо сугларба. Москва хотын Бауманска һунгуулиин округой һунгагшадтай уулзалгын үедэ манай партиин Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневэй үгэ хэлэхыень телевизорээр хаража, шагнахын түла хонищод, малшад, һаалишад, механизаторнууд манайда сугларһан байна.

Үгэ хэлэһэнэйнь һүүлээр манайда сутларһан хүнүүд һанал бодолоо хэлсээбди.

Мүнөө 78-тай болоожо ябанаб. Тэрэнэйнгээ 50 жэлыень Ленинэй партиин зэргэдэ жагсанаб. Түбэй Тянь-Шаньда «Эмгекчил» гэжэ колхоз эмхидхэлсээ һэм. Мүнөө энэ колхоз миллионер болонхой. Олон арбаад жэл соо эндэ хүдэлһэн Сабира һамгантаяа хамта хүндэтэ пенсионернүүд болонхойбди. 11 үхибүүднай һайнаар ажаһууна. Олонхинь дээдэ һургуули дүүргэөд, амжалтатай һайнаар ажаллана. Бага үхибүүднай дунда һургуули дүүргэжэ байна.

Леонид Ильич Брежневэй хэлэһэн үгые халуунаар һайшаан дэмжэнэб.

* * *

Киров хотын XX партсъездын нэрэмжэтэ машина бүтээлгын заводой токарь. Социалис Ажалай Герой Л. И. ПРОТАСОВ хөөрэнэ:

— Москва хотын Бауманска һунгуулиин округой һунгагшадтай уулзалгын үедэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые, сугтаа хүдэлдэг нүхэдтөөл адли, ехэ анхаралтайгаар шагнабаб. КПСС-эй XXIV съездын табиһан түүхэтэ зорилгонуудые шиидхэхын тула үнгэрһэн дүрбэн жэл соо парти, хүдэлмэришэн анги, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, интеллигенци ба бүхы арад зон эдэбхитэйгээр ажаллаа гээд тон зүбөөр тэмдэглэгдээ.

Тиин саашадаа бүри һайнаар ажаллаха дуран хүрэнэ. Г. М. Шороховагай, Т. Г. Бондаревагай, Г. И. Колпащиковой түрүү бригаданууд хахад жэлэйнгээ даабарие үлүүлэн дүүргэбэ. Бүхы коллективнай һайнаар ажаллана.

Түрэл коммунис партиингаа даабарие саашадаашье болзорһоонь урид дүүргэхэбди. Ушарынь юуб гэхэдэ, партиин түсэбүүд манай түсэбүүд ха юм.

(ТАСС)).

ГУРБАН НЕДЕЛИ СОО ЗАМБУУЛИНАЙ ДАЙДАДА

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ТҮБ. (ТАСС). Пётр Климук, Виталий Севастьянов замбуулинай дайда соогуур гурбан неделиин туршада ниидэбэ. Хүдэлмэриингөө 21-дэхи үдэрые экипаж июниин 14-дэ Москвагай сагаар 4 час 10 минутада эхилһэн байгаа. Тиихэдээ медицинскэ туршалгануудые хэһэн байха юм.

Хоёр космонавтын зүрхэ һудалай сохисо ниидэлгын урда тээхиһээ ехээр хубилаагүй гээд абтаһан баримта, мэдээнүүд элирхэйлэн гэршэлнэ.

Пётр Климугай, Виталий Севастьяновай бэенүүд һайн.

Телеметрическэ мэдээсэлэй ёһоор, станци соохи байдал иимэ: температурань — 20 градус дулаан, даралтань — мүнгэнэй үһанай столбын 805 миллиметр, 61 процент шииг нойтотой.

«Салют-4» гэжэ замбуулинай научна станци ниидэлгынгээ программа амжалтатайгаар бэелүүлнэ.

Замбуулинай дайда ба Нарата юртэмсын түбинүүдые шэнжэлхэ программатай зохилдуулан, «Венера-10» гэжэ автомат-станци 1975 оной июниин 14-дэ Советскэ Союзһаа табигдаба.

«Венера-10» гэжэ автомат-станци байгууламжаараа, табигдаһан зорилгонуудаараа 1975 оной июниин 8-да ниидхүүлэгдэһэн «Венера-9» гэжэ станцитай адлирхуу юм.

«ВЕНЕРА-10» НИИДХҮҮЛЭГДЭЭ

ТАСС-ай МЭДЭЭСЭЛ

Эдэ хоёр автомат станциин ашаар Үүрэй солбон тухай улам ехэ баримтануудые абаха байнабди.

Замбуулинай алас холо зайда хэлхеэ холбоо тогтоохо түб «Венера-9», «Венера-10» гэжэ автомат станцинуудай ниидэлгые залан хүтэлбэрилнэ.

Автомат станцинуудай түхеэрэлгэнүүд, аппаратура гэмгүй һайнаар хүдэлнэ.

Абтаһан мэдээсэлнүүд залан хүтэлбэрилгын-тоолон тодорхойлолгын түбтэ шэнжэлэгдэжэ байна.

«Венера-10» гэжэ автомат-станци, «Венера-9» гэжэ станцидал адли, 1975 оной октябрь һарада Үүрэй солбоной оршондо хүрэхэ юм.

КПСС-эй ОБКОМДО

Республикын һургуулинуудай багшанарай коллективүүдтэ Уланай, Михайловкын, Кабанскын, Гүндын, Мухар-Шэбэрэй дунда һургуулинуудай багшанарай Хандалга тухай

Һургуулинуудай багшанарай коллективүүдтэ, һурагшадта, түрэлхидтэ ба колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ Уланай, Михайловкын, Кабанскын, Гүндын, Мухар-Шэбэрэй дунда һургуулинуудай багшанарай хандаһан Хандалгые КПСС-эй Буряадай областной комитедэй бюро хаража үзөөд, һайшааха зуураа, ингэжэ тогтообо:

Республикын һургуулинуудта энэ Хандалга зүбшэн хэлсэхыень, мүн һурагшадые моральна ба материальна талаарнь урмашуулгын элдэб зүйлнүүдые тогтоохо тухай асуудал хаража үзэхыень Гэгээрэлэй министерствые, партиин райкомуудые, аймагуудай гүйсэдхэхэ комитедүүдые уялгалха;

һурагшадта ажаллаха таарамжатай байдал тогтоохонгоо, ажал хүдэлмэри ба техникэ ашаглалгын аюулгүйе сахин хамгаалха хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулхыень колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые, партийна организацинуудые уялгалха.

РЕСПУБЛИКЫН ҺУРГУУЛИНУУДАЙ БАГШАНАРАЙ КОЛЛЕКТИВҮҮДТЭ УЛАНАЙ, МИХАЙЛОВКЫН, КАБАНСКЫН, ГҮНДЫН, МУХАР-ШЭБЭРЭЙ ДУНДА ҺУРГУУЛИНУУДАЙ БАГШАНАРАЙ

ХАНДАЛГА

Мүнөө үеын манай һурагшад — оронойнгоо ажалшадай ерээдүйн халаан мүн. Тиимэһээ ажалда коммунис ёһоор хандадагаар тэдэнние хүмүүжүүлхэ гээшэ һургуули бүхэнэй, тэрэнэй багшанарай коллективэй, комсомолой болон пионерэй эмхинүүдэй гол шухала зорилго болоно.

Үйлэдбэриин түрүүшүүл тухай һурагшадта хөөрэхэдөө, материальна нөөсэ баялигуудые арьбадхалгада эдэнэй дүүргэдэг үүргые харуулхадаа, ажал хүдэлмэридэ зүбөөр хандадагаар тэдэнние хүмүүжүүлхэ байнабди. Гэхэ зуура гансал манай арадай алдарта ажал хэрэгүүдтэй, энэ тэрэ амжалтануудтайнь танилсаха гээшэ үхибүүдтэ хангалтагүй бага гэжэ бидэ һайн ойлгонобди. Эдэнэй ажаллажа һураха, ниитын аша туһа ехэтэй хүдэлмэрее өөһэдөө хаража ойлгохо байһаниинь шухала.

Һурагшадай үйлэдбэриин бригаданууд, хүдөө нютагуудта, хото городуудта эмхидхэгдэһэн комсомол-залуушуулай ажалай, амаралтын лагерьнууд, экспедицинүүд болон аяншалганууд, туристска ба спортын майханта лагерьнууд, ажаһуудаг газартань эмхидхэгдэн байгуулагдаһан отрядууд, пионерэй ба комсомолой агитбригаданууд зундаа һурагшадай дунда үнгэргэгдэдэг хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин эгээл таарамжатай, ашаг үрэтэй арга нүхэсэлнүүд болоно гээд манай һургуулинуудта олдоһон олон жэлэй дүй дүршэл элирхэйлэн харуулна.

Тиихэдэ үхибүүдэй ажалай, амаралтын һайнаар эмхидхэгдэхэ байһаниинь тон шухала. Эдэнэй элүүр энхэ, соггой хүхюун, хатуужал ехэтэй байхыень хүсэнэбди. Саашанхи һуралсалдань шухала хэрэгтэй шэнжэ шанарнууд — ажалша бүхэриг, эмхидхэл һайнтай, оролдосотой бэрхэ байлга имагтал ажал дээрэ хүмүүжүүлэгдэдэгыень һайн мэдэнэ байхат. Хүбүүд, басагад һурагшадай бригадануудта ажаллахадаа, суртал бодолоо, зан ябадалаа хүмүүжүүлдэг, ажалда дүршэл шадабаритай болодог байна.

Хонидой нооһо хайшалалга, ногоон тэжээл бэлдэлгэ, үбһэ хуряалга гэхэ мэтын хүдөө ажахын гол шухала ажал хэрэгүүд һурагшадай хабаадалсалгагүйгөөр колхоз, совхозуудта үнгэргэгдэхэ аргагүй болонхой.

Түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ Буряад ороной ажалшадай урда, илангаяа хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда ехэ, харюусалгатай зорилгонууд табигдана. Энэ зун республикымнай колхоз, совхозууд 747 мянган тонно таряа, 88 мянган тонно хартаабха, 35,8 мянган тонно овощ хуряаха, 1,3 миллион тонно шэмэтэ ба 550 мянган тонно бүдүүн тэжээл бэлдэхэ, 69 мянган тонно мяха, 135,5 мянган тонно һү, 7,5 мянган тонно нооһо, 98 миллион үндэгэ гүрэндэ худалдаха ёһотой.

Промышленна предприятинуудай, барилгануудай, худалдаа наймаанай ба арадай ажахын бусад һалбаринуудай хүдэлмэришэд, алба хаагшад хүдөөгэй ажалшадта шефскэ туһаламжа үзүүлэн, айхабтар ехэ хүдэлмэри хэхэ байна.

Тиин республикын багшанарай коллективүүдэй, һурагшадай иимэ шухала ажал хэрэгүүдэй хажуу талада үлэжэ шадахагүй байһаниинь элитэ юм ааб даа.

Хүндэтэ нүхэдүүд! 1975 оной зун һурагшадай хүсөөр 3000 гектарһаа бага бэшэ талмай дээрэ — куузику, 600 гектарта — хартаабха, 290 гектарта овощ тарижа ургуулхын, 200 мянган шубуу үсхэбэрилэн дэгжээхын, 550 мянган хонидой нооһо хайшалхын, 690 мянган центнер үбһэ ба набшаһата тэжээл бэлдэхын, барилганууд болон промышленна предприятинуудта 230 мянгаһаа бага бэшэ түхэригэй хүдэлмэри хэхын тула һурагшадай үйлэдбэриин бригадануудые үргэдхэн, эдэнние эмхидхэн байгуулха дүй дүршэлөө арьбадхахыетнай уряалнабди. Тиигэжэ түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй даабарие дүүргэхэдэнь республикынгаа ажалшадта туһалха, КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулха байнабди.

Багшанарай бүхы коллективүүд, үргэн ниитэ түрэлхид, һурагшадай ниитын эмхинүүд, тэрэ тоодо аймагуудай түбүүд, промышленна предприятинууд болон хүдэлмэришэдэй һуурин тосхонуудай һургуулинууд манай Хандалгые үргэнөөр һайшаан дэмжэхэ гээд этигэн найдажа байһанаа мэдүүлнэбди.

Ажалай табадахи четверть «Һурагшадай зунай амаралта — ажалай ба амаралтын һайндэр» гэһэн уряа доро үнгэрэг лэ!

Багшанарай коллективүүдэй даалгабаряар һургуулинуудай директорнүүд: Уланай дунда һургуулиин — В. Х. ЛОЩИНОВ, Михайловкын дунда һургуулиин В. С. ПОПОВА, Кабанскын дунда һургуулиин — И. А. БЕЛОГОЛОВ, Гүндын дунда һургуулиин — И. С. ШОНОЕВ, Мухар-Шэбэрэй дунда һургуулиин — Г. М. РАДИОНОВ.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР М. В. ПОСПЕЛОВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын харгы барилгые хүгжөөхэ талаар олон жэлэй туршада аша үрэтэйгөөр ажаллаһанайнь түлөө автомобильна харгынуудые барилгын, тэрэнние ашаглалгын талаар Буряадай үйлэдбэриин управлениин начальник Мефодий Васильевич **Поспеловые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1975 оной июниин 16.

КПСС-эй XXV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ШАНАРАЙ ТҮЛӨӨ БУЛТА ТЭМСЭЕ

Шэнээр баригдаhан гэрэй үүдыень татажа ороходо ямар урматай байдаг гээшэб! hайнаар, гоёор баригдаhан гэр соо түбхинэн ороhон хүн бүхэн энэ гэрэй торхыень барижа, досоо талыень штукатурдажа, шэрдэжэ гоёоhон хүдэлмэришэдтэ сэдьхэл зүрхэнэй баяр хүргэдэг шуу.

Эрхим шанартайгаар барилга хэжэ, ажалшадай магтаалда хүртэхэ гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ юм ааб даа. hүүлэй жэлнүүд соо манай Улаан-Үдэ хотодо нилээд олон гэрнүүд ербын бодоhон байна. Тэдэнэй заримыень газаада, дотоодо талаhааншье харахада зохид шэнги байдаг. Барилгашад яhалал оролдожо хүдэлhэн гэжэ хэлэхээр байдаг.

hайн шанартайгаар барилга хэжэ, эрхим сэгнэлтэтэйгээр тушааха гээшэ ехэхэн удха шанартай хэрэг мүн болоно. Тиимэhээл барилгашан бүхэн оролдохо, мэргэжэл шадабариияа дээшэлүүлхэ ёhотой. Би хорёод шахуу жэл соо Улаан-Үдэ хотодо барилга хэлсэнэб. Үнгэрэн ошоhон эдэ жэлнүүдэй туршада нилээд олон гэрнүүдые барилсаhан байнаб. Штукатурщигай 5-дахи разрядтай болоhон хүм.

Арбан хоёрдохи жэлээ штукатурщигууд болон шэрдэгшэдэй комплексно бригадые хүтэлбэрилнэб. Бригададамни 22 хүдэлмэришэд тоологдоно. Хүдэлмэриин хоёр-гурбан мэргэжэлтэйнүүд болонхойбди. Манай бригадын коллектив шэнээр баригдаhан байрын гэрнүүдэй, саад, яслинуудай, hургуулинуудай дотор ханыень штукатурдажа, сонхын рамануудые, үүдэ, поолыень шэрдэдэг байна. Энэмнай барилгын эгээл харюусалгатай ажалай нэгэниинь мүн болодог шуу. Ханануудые столой нюур шэнги жэгдээр штукатурдаха ёhотойбди. Тэрэгүйгөөр голодоhон гараха бшуу. Жэгдэ гоёор хана жэлэхын тула дүршэл шадабари, оролдосо хэрэгтэйл болодог.

Байрын гэр hайн сэгнэлтэтэйгээр гүрэнэй комиссида тушаахын тула гансал штукатурщигууд оролдохо бэшэл ааб даа. Шулуушад, сантехнигүүд, электрослесарьнүүд, бэшэшье олон хүдэлмэришэд үнэн сэхээр ажаллаха ёhотой гэжэ hанагшаб. Жэшээлхэдэ, бидэнэр, штукатурщигууд шулуушадhаа шэнээр баригдаhан гэрэй торхо тушаажа абадаг гээшэбди. Энэ гэрые хүн зоной түбхинэн орохоор гоё hайхан болгожо штукатурданабди, шэрдэнэбди. Тээд шулуушаднай ямараар барилга хэнэ гэжэ hананат? Заримдаа ханануудхай 6—7 сантиметр зузаанаар штукатурдагдана. Шулуушадай муугаар хүдэлhэн дээрэhээ бидэнэр хэды ехэ сагаа, барилгын үнэтэй сэнтэй материал гаргашалнабибди. Барилгашье hаатана. Бидэнэр шулуушадhаа гэрэй торхыень тушаажа абахадаа, ехэл наринаар шалгадаг гээшэбди. Гэбэшье энэ дутагдалнууд хаа-яа дайралдаад лэ байдаг.

Бидэнэр электрослесарьнүүдтэй нилээд тулалдадаг гээшэбди. Эдэнэр шэнэ байшангууд соо электрын элшэ хүсэ оруулхадаа, штукатурщигуудhаа ходол хожомдожо ерэдэг. Арай шамай штукатурдаhан ханануудыеш hүхэ, хайлаагаар бута сохижо, утаhа татаха. Хэhэн ажалыеш иимэ хайра гамгүйгөөр hандаргажа хаяхада, одоол орилхоор байдаг даа. Эдэнэй hүүлээр дахяад лэ ханаяа штукатурдахаш. Иигэжэ байхада ямар тиимэ hайн шанартайгаар барилга хэгдэхэб даа.

Сонхын рама, можонууд ехэл муугаар, забhартайгаар бүтээгдэнэ. hайнаар харуулдагданагүй. Энэ бүгэдые жэгдэ болоторнь шэрдэхын тула тон ехэ шэрэ хэрэгтэй. Хүдэлмэриин саг ехээр hалгаагдана. Барилгын материалай шанарынь ехэл муу байна даа. Энэ бүгэдые олоороо хэлсэжэ усадхахаар саг хүрэжэ ерээ гэжэ hанагдана.

Үнгэрhэн жэл Москва хотоор ябажа ерээ hэм. Тиигэхэдээ ниислэл хотынгоо барилгашадта ошожо хөөрэлдэhэн, ажал хэрэгтэйнь танилсаhан хүм. Москвагай барилгашадта атаархахаар hэн. Юуб гэхэдэ, эдэнэртэ эрхим шанартай барилгын материал асарагдана. Хана жэлэхэ шабарынь тоhон шэнги ялалзажа байна. Цемент, хайр шорой, алебастр — хуу баран нормо соогоо холигдонхой. Манай эндэ заримдаа хайр шорой миил уhан соо холёод асарха ушар нэгэтэ бэшэ дайралдадаг. Энэ бүхы дутагдалнуудые саг дары усадхаха хэрэгтэй. Тиигэбэл манай Улаан-Үдын барилгашад байрын гэрнүүдые саг болзор соонь эрхим шанартайгаар тушаадаг болохол.

Манай 1-дэхи СМУ-гай барилгашад барилгые таhалгарягүйгөөр түсэблэхэ гэhэн Орёл городой горсоведэй гүйсэдкомой дүй дүршэл халан абаха гэhэн зорилготойгоор тусгаар бригадануудые эмхидхэжэ эхилбэ. Социалис Ажалай Герой Б. А. Полторацкиин хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив поточно-үйлэдбэриин аргаар барилга хэдэг болонхой. Шулуушадай хоёрдохи дабхарые бодхоожо байхада, бидэнэр нэгэдэхи дабхарай таhагуудые штукатурдажа эхилхэбди.

Энэ ехэ hайн гэжэ hанагдана. Юуб гэхэдэ, шулуушадай муу шанартайгаар барилга хээ hаань, бидэнэр тэдэниие дуудажа, дутуу дунда юумэнүүдыень харуулха, дары усадхуулха аргатай болохобди. Шэнэ аргаар барилга хэхэдээ, барилгын шанарыень эрдээр hайжаруулха бэзэбди гэжэ hанагдана.

Шанарай түлөө хаа хаанагүй шанга тэмсэл хэгдэнэ. Буряадай барилгын управлениин хүдэлмэришэд гэрнүүдые гоёор, эрхим шанартайгаар барижа, ажалшадтаа бэлэглэхын тула яhалал оролдожо байдаг гээшэ. Теэд ехэнхи юумэн манай hанаhан соо болоногүй ха юм даа. Манай Улаан-Үдын барилганууд дээрэ үзэгдэдэг дутуу дунда юумэнүүд тухай хэдэн үгөөр дурдаа hэм.

Гоёор, hайнаар барилга хэдэг хүдэлмэришэд бидэнэй дунда олон. Б. А. Полторацкий, П. П. Григорьев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай шулуушад ямар бэрхээр ханануудые бодхоодог гээшэб! Тэдэнэй бариhан гэрнүүдэй дотор талыень штукатурдахада хүнгэн, амаршье байдаг. Г. Ш. Шариповай бригадые абаад үзээе. Эдэнэр гэрэй хана тэгшээр штукатурдажа, сонхо, үүдыень, поолыень али зэргын hайханаар шэрдэдэг гээшэб! Газис Шариповай бригадада залуушуул олон. Теэд бултадаа ажалай hүүлээр hуража, мэргэжэл шадабарияа дээшэлүүлдэг байна. Эрдэм мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд хэзээшье, хаанашье амжалта түйладаг шуу. Г. Ш. Шариповай бригадын коллектив байрын гэрнүүдые гүрэнэй комиссида hайн сэгнэлтэтэйгээр тушаажа шадаhан лэ байдаг.

Минии бригадын коллектив ажалай түрүүшүүлэй зэргэдэ ябахын тула яhалал оролдолго шадабарияа гаргана. Бригадымни 5 хүдэлмэришэниинь 5-дахи разрядтай. Бэшэниинь 4-дэхи разрядтай. Иимэ үндэр мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд даажа абаhан ажал хэрэгтээ ехэл харюусалгатайгаар хандана. Бригадымнай олохон гэшүүд барилга дээрэ 15—16-дахи жэлээ хүдэлжэ байнханнууд.

Тамара Григорьевна Котова хорёод шахуу жэл барилгада ажаллана. Бүхы ажалаа hайн шанартайгаар бүтээдэг. Ямаршье участогта эльгээгээ hааш, бүхы ажалаа саг соонь, эрхим шанартайгаар хээд орхихо. Халаан соогоо 11 дүрбэлжэн метр хана жэлэхэ даабарияа 18—20 дүрбэлжэн метртэ хүргэдэг юм. Ф. П. Казазаева, В. Н. Верхотурова гэгшэд бригадымнай бэрхэ хүдэлмэришэдэй нэгэниинь мүн болоно. Хэhэн ажалайнгаа шанарыень шалгажа байха группые бригадынгаа дэргэдэ эмхидхэhэн байнабди. Энэ группада эгээл бэрхэшүүлээ оруулнабди. Эдэнэр хүдэлмэришэн бүхэнэйнгөө хэжэ байhан ажалые ехэл наринаар шалгадаг. Дутагдалай дайралдаа hаань, нюур сахингүй хэлэдэг байна. Дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэд иигэжэ бэе бэедээ туhалалсан хүдэлхэдөө, hайн үрэ дүн түйладаг гэжэ hанагшаб. Минии даадаг бригадын коллектив үнгэрhэн жэл соо байрын хоёр гэрэй, сад-яслиин гэрэй дотор талын хүдэлмэри хэhэн байна. Хоёр объектнүүдээ hайн сэгнэлтэтэйгээр ашаглалгада үгөө hэмди.

Түгэсхэхы жэлдэ хэхэ юумэмнай тон ехэ. Борсоевой нэрэмжэтэ үйлсэдэ баригдаhан 110 бүлэ айлай ороход гэрэй дотор талын хүдэлмэри хэхэбди. Энэ бүхы ажалаа саг болзор соонь дүүргэжэ, hайн шанартайгаар ашаглалгада тушааха арга шадал бидэнэртэ, барилгашадта бии.

М. ЗАИГРАЕВА,
Буряадай барилгын управлениин 1-дэхи СМУ-гай бригадир.

ТҮРҮҮ БРИГАДАДА

«Комсомольский» совхоз hүүлэй үедэ тараан ажалаа хүгжөөхэ талаар нилээд амжалта түйлажа байнхай. Үнгэрhэн жэлдэ ажахын тараашад гүрэндэ ороохо худалдаха табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэээ. 1974 ондо бүхы дээрээ 54 мянган центнер орооhон хуряагдаа гэхэ гү, али гектар бүриhөө 9,4 центнер ургаса абтаhан байна.

Байгша ондошье совхозой тараашад үнгэрhэн жэлэйхиhээ дутуугүй баян ургаса абаха зорилготой. Энээнэй тулада хабарай тарилгын хүдэлмэридэ hайнаар бэлдэhэн байха юм. Сагай уларилhаа дулдыдан, эндэхид эртын тарилгые арбаад хоног хойно эхилhэншье hаа, машина техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, июниин нэгэн болотор 7000 гектар орооhото ургамалнуудые тариха түсэбөө 90 процент дүүргээд байгаа. Илангаяа нэгэдэхи отделениин Виктор Михайлович Ланцевай толгойлдог тракторно-тараан ажалай бригада бүтээсэ ехэтэй ажалаараа шалгарна. Бидэнэй тэндэ ошоhон үдэр тус бригадынхид 3600 гектар эртын тарилга дүүргэжэ, тэжээлэй ургамалнуудые тарижа эхилхээе байба. Нёдондо гектар бүхэниие урэ ехэтэйгээр ашаглаhанай, баян ургаса абаhанай түлөө КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Советэй мүнгэн шанда хүртэhэн түрүү бригадын механизаторнууд табан жэлэй түгэсхэл жэлэй тарилгын хүдэлмэриие түргэнөөр, hайн шанартайгаар үнгэргэжэ байна. Бригадын гэнжэтэ 24, колесно 6 трактор, 21 сеялкэ hаадгүй hайнаар хүдэлгэгдэнэ. Иван Рыбаковай звено 220—230 гектар халжа, табан хоног бүхэнэй мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябана. Мүн «Беларусь» тракторнуудтай Федор Яковлевай звено, ДТ-75 трактор жолоодогшо Виктор Шумков, Михаил Дарханов, В. Батомункуев гэгшэд ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Нүхэд Шумков, Дарханов МТМ шадархи 210 гектарые обёос хоёр үдэр соо тарижа дүүргэhэн байна. Агрегадуудай ажалые hаадгүйгөөр хангалтын түлөө жолоошон Анатолий Орлов онсо шалгарна. Тэрэ үдэр бүри 20 тонно үрэ зөөдэг юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ бригадын механизаторнууд тэжээлэй ургамалнуудые тарижа эхилхэй. 428 гектарта силосой ургамал тариха түсэбөө дүүргэжэ байна. Мүн hаяар зелёнко таригдажа эхилхэнь.

Д. ДУГАРОВ,
манай корр.

Яруунын аймаг.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Коммунис ажалай ударник жолоошон Анатолий Орлов. 2. Мүрысөөнэй түрүүшүүл — трактористнууд Михаил Дарханов (зүүн гарhаа), Виктор Шумков.

Авторай фото.

Стахановска хүдэлөөнэй 40 жэлэй ойе угтуулан

СУУТА ЖЭШЭЭ ДЭМЖЭГШЭД

Тэрэ үеын байдал элеэр hанагдана. Буряадай республикын гигант гэжэ нэрлэгдэhэн манай локомотив-вагон заhабарилгын заводой зарим цехүүд hаяхан ашаглалгада оруулагдажа, зариманиинь үшөө баригдажа байгаа. Энэ асари ехэ барилгада хабаадалсажа, заводые хүл дээрэнь гаргаха уряада Россин түбэй хүдэлмэришэд харюусажа, холын Буряад нютаг ерээ hэн.

1500 гаран залуушуулай тоодо бишье оролсожо, иишэ Ураалhаа ерэhэн байнаб. Түб городуудhаа ерэhэн залуушуул хүдэлмэришэн ангиин ёhо заншалые шэнэ предприятиин коллективтэ дамжуулан үгэхэ, буряад хүбүүд, басагадые хүдэлмэришэнэй мэргэжэлдэ дүршүүлхэ зорилготой байгаа. Тэрэ үедэ комсомолой путевкоор ерэhэн залуушуулай олонхинь энэ заводтой хуби заяагаа холбоо. Тэдэнэр эндэ түбхинэжэ, түрэл заводоо хүгжөөлгэдэ хүсэ шадалаа зорюулhан байна.

Заводоймнай түрүүшын алхамуудаа хэжэ байха үеэр Алексей Стахановай ажалдаа ехэ бүтээсэ түйлаhан тухай мэдээсэгдээ hэн. Донбассай энэ шахтерой ажалай габьяа бүхы орон соогуурнай сууряатажа, манайшье зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэhэн юм.

Шэнэ үүсхэл дали жэгүүр ургаhан мэтэ түргэнөөр тарадаг. Стахановай жэшээгээр ажалдаа габьяа гаргагшад арадай ажахын hалбари бүхэндэ бии болоо. Эгэшэ дүүнэр Виноградоватан бүд нэхэгшэдэй дундаhаа шалгаран гараа. Машина бүтээлгын промышленностьда Бусыгин ехэ бүтээсэ түйлажа шадаhан юм.

Алексей Стаханов 40 жэлэй саада тээ ажалай баатаршалга гаргаа. Тэдэ үдэрнүүдэй үни заяанда үнгэрөөд, түүхын хуудаhан болоошье hаа, зарим юумэн бүри hаяын шэнги эли байна. Юрын шахтер үзэгдөөгүй ехэ бүтээсэ түйлажа, Эхэ ороноо алдаршуулба. Иимэ бүтээсэ түйлахын тула юун хэрэгтэйб, тэрэ ямар hанал эрмэлзэлтэй байбаб гэхэ мэтэ асуудал бидэнэй hанаанhаа гарабагүй.

Совет шахтер Эхэ орондоо шухала хэрэгтэй шулуу нүүрhэ ехээр малтан гаргаха гэhэн hанал эрмэлзэлтэйгээр ажаллажа, габьяа гаргаhан байгаа. Тэрэнэй жэшээгээр ажалдаа ехэ бүтээсэ түйлажа болохо гү гэжэ бодомжолообди. Ажалаа зүбөөр эмхидхээд, хэрэгтэй юумэеэ эртээнhээ бэлдээд байбал, халаан соогоо урдынхиhаа ехэ продукци бүтээхэ байhамнай элирээ.

Туршаад лэ үзээе гэжэ хэлсээбди. Эршэ зоригоор, залуу наhанай хаба шадалаар хэнhээшье дутаагүйбди. Ажаллажа мэдээбди. Тингэжэ зарим хүдэлмэришэд халаанай даабариие 200—300 процент дүүргэдэг болоо. Локомотив-мөөрнүүдэй цехэй токарьнууд Петр Коллонтой, Иван Ведешкин эгээл лэ ехэ бүтээсэ түйлаа hэн.

Тиихэдэ ашаглалгада hая оруулагдажа байгаа манай инструментальна цехтэ Алексей Стахановай үүсхэл мүн лэ дэмжэгдэhэн юм. Токарь Иван Глазков бидэ хоёр халаанайнгаа нормо 2—3 дахин үлүүлэн дүүргэжэ эхилээбди. Фрезеровщик Дарья Шагдаровна Сандакова заводой түрүүшын стахановецуудай нэгэн байгаа. Тэрэ республикынгаа Верховно Соведэй депутадаар hунгагдаhан. Заводой хүдэлмэришэдэй дундаhаа эгээл түрүүлэн «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнагдаа бэлэй.

Заводой түрүүшын 10 стахановецууд Зүүн Сибириин стахановецуудай 1-дэхи следто хабаадалсаабди. Эрхүү хотодо үнгэргэгдэhэн энэ следто ябагаар, противогаз үмдөөд ошообди. Түмэр замай харгы зубшан ябажа, станци бүхэндэ ажалшадтай уулзажа, хөөрэлдэдэг байгаабди. Манай командир Кристофор Минаевич Бейрюмов слет дээрэ үгэ хэлэжэ, заводтоо стахановска хүдэлөө дэмжэгшэдэй ажал тухай хөөрэжэ үгэhэн юм.

Түрүүшын энэ следто хабаадагшад Алексей Стахановай үүсхэлые хүгжөөн дэлгэрүүлхэ тухай зүбшэн хэлсэhэн байна. Энэ жэшээгэйнь удха шанар хүмүүжүүлхы шухала удха шанартай байба. Тэрэнэй жэшээгээр ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлжэ эхилhэн түрүүшүүлэй тоо улам олошоро. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар ехэ продукци бүтээн гаргагдаа.

Заводой түрүүшын стахановецуудай дүй дүршэл али болохоор дэлгэрүүлэгдэжэ эхилээ hэн. Цехүүдэй хүдэлмэришэд бидэнэрэй ажалтай танилсаа, ямар аргаар ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэн арга шудалжа абаа. Тэрэ үеын машина бүтээлгын hалбарида бэхи hайн шудхалаа гаргагдажа эхилээ hэн. Бидэнэр шэнэ материал хэрэглэжэ, бүтээсэеэ нилээд дээшэлүүлhэн байгаабди. Ажалай эмхидхэл мүнөөшье шухалада тоологдоно. Бүтээсэтэйгээр ажаллахын тула бидэнэр хэрэгтэй болохо зэр зэмсэг, материалаа эртээнhээ бэлдэдэг болообди. Халаанай эхилхэhээ урид ажалдаа ерэхэш.

Манай заводто Стахановай жэшээ дэмжэгшэд шэнэ шэнэ үүсхэл гаргажа, ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлжэ байhаар. Петр Петрович Милин дайнай хүшэр жэлнүүдтэ ажалай ехэ габьяа гаргаа. Тиигэжэ завод дотороо эгээл түрүүлэн Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн юм. СССР-эй Верховно Соведэй депутадаар хоёр дахин hунгагдаhан Евгений Григорьевич Курочкинай үүсхэл ганса завод дотороо дэмжэгдээ бэшэ. Тэрэ үрэмдэлгын гурбан станок хангажа эхилээ hэн. Тэрэ гэhээр мүнөөшье олон станок дээрэ ажаллаhан зандаа.

Вагон-хабсаралгын цехэй фрезеровщик Марк Антонович Чернышевэй нэрэ республика доторoo мүн лэ мэдээжэ юм. СССР-эй Верховно Соведэй депутат ябаhан, Эхэ оронойнгоо орден, медальнуудта хүртэhэн М. А. Чернышев фрезерно хоёр станок дээрэ ажаллажа, ехэ бүтээсэ түйлаhан байна. Би детальнуудые түргэнөөр болбосоруулха аргаа шудалааб. Энэ аргада олон хүдэлмэришэд hураа, бүтээсэеэ дээшэлүүлээ.

Өөрынгөө гол мэргэжэлhээ гадна хүдэлмэришэнэй үшөө 1—2 мэргэжэл шудалхa хүдэлөөн дайнай жэлнүүдтэ дэлгэрээ hэн. Фронтдо хэрэгтэй продукци ехээр бүтээхын тула хэдэн мэргэжэл хэрэгтэй байба. Хүдэлмэришэнэй хэдэн мэргэжэл шудалха хүдэлөөн мүнөөшье дэлгэрhээр. Хүдэлмэришэдэймнай олонхинь 2—3 мэргэжэлтэй юм.

«Ажалдаа гээгдэжэ ябагша хажуудамнай байха ёhогүй» гэhэн уряа дайнай hүүлэй жэлнүүдтэ сонсохогдоо... Табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид», «8 часай даабариие 7 час соо», «Ажалай нормо өөрөө хаража үзэхэ, тэрэнээ дээшэлүүлхэ», «Ажабайдалаа түрэл заводтойгоо холбохо, заводой ветеран гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ» гэhэн уряатай мүрысөөн hүүлэй жэлнүүдтэ заводто дэлгэрhэн байна. Иимэ үүсхэл гаргагшад, бригадир С. И. Маковей, үрэмдэгшэ А. В. Грехнева, бригадир В. П. Цельгофер ажалай hайн жэшээ харуулаа.

Үйлэдбэриин талмай hайнаар хэрэглэхэ, түхеэрэлгээ капитальна заhабаригүйгөөр удаан болзор соо ашаглаха, продукциин шанар hайжаруулха хэрэгтэ зорюулагдаhан олон үүсхэл гаргагдажа, үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээ. Хүдэлмэришэдэй hүүлэй жэлнүүдтэ гаргаhан эдэбхи үүсхэл 1935 ондо Алексей Стахановай ажалай баатаршалгаhаа эхи заха абана.

Энэ хүдэлөөн Эхэ орон дотороо ехэ түргэнөөр дэмжэгдэн дэлгэрээ. Мүнөөшье шэнэ үүсхэл, уриагай эндэ тэндэ гаргагдаhан тухай соностоно. Ажалай габьяа гаргагшад яhала олон. Эдэ бүгэдэ хадаа стахановска хүдэлөөнэй үргэлжэлэл мүн юм. Шэнэ үедэ шэнэ удха шанартай, шэнэ онол арга тай болоно. Хүдэлмэришэдые зүбөөр хүмүүжүүлхэ, Эхэ оронойнгоо экономико хүгжөөхэ хэрэгтэ энэ хүдэлөөнэй, элдэб үүсхэлнүүдэй удха шанар тон ехэ байhаар.

Б. ПОЗДЕЕВ,
Социалис Ажалай Герой, Улаан-Үдэ городой Хүндэтэ эрхэтэн, РСФСР-эй габьяата уралан нарижуулагша.

ЗАЛУУШУУЛАЙ СУББОТНИК

«Партиин XXV съездэ габшагай ажалаа зорюулая» гэhэн уряа доро hаяхан республикымнай комсомолшууд болон залуушуулай субботник боложо үнгэрөө. Манай аймагташье энэ субботник hайнаар үнгэрбэ.

«Заречный» совхозой 50 гаран залуу хүбүүд, басагад ажалай энэ hайндэртэ хабаадалсаа. Тэрэнhээ гадна, энэл ажахын баhал 50—60 залуушуул энэ үдэр урдынгаа хүдэлдэг ажалда ерэжэ, олоhон мүнгэеэ табан жэлэй жасада оруулhан байна. Совхозой нэгэдэхи отделениин 15 хүн Галын-Очи гэдэг газарта hаамхай үнеэдэй зүhалангай байра заhабарилhан, досоохи, газаахиень сэбэрлэhэн, малшадай гэрнүүдые сагаадаhан, улаан булан түхеэрhэн байха юм.

Совхозой комсомолой комитедэй секретарь Елена Цырендоржиева энэ хүдэлмэрине шадамар hайнаар ударидаа.

М. ГАЛСАНОВ.

Зэдын аймаг.

ХАДАДААЛ ТЭРЭ ЖАРГАЛТАЙ

очерк

Мүнгэн дуулгата шобхо үндэр хадануудай хоорондо оршодог энэ нютагта түрүүшын саhан ороhоор үнихэнэй. Хайшаашье хара Булагай тала намарай наранай хурса элшэдэ нюдэ hаргамаар сайрана. Эгээл тэрэ үдэр hүрэг хонидоо бэлшээридэ туужа гараhан Цырен-Ханда үдэшэндөө хэзээ хэзээнэйхиhээ орой бусажа ерэбэ.

Хагдаар элбэг жалга үгсэн, хонидоо туужа гараhан басаганайнгаа иимэ үни болоходо, нилээд гайхаhан Дари хүгшэн басагаяа угтахаяа үбдэг тулама саhа махан алхаба. Гэр тээшээ хушууржа ябаhан хонидынь hубариhаншье гээшэнь аргагүй. hүүл захань хүгшэнэй хараа муутай нюдэндэ обёорогдохоор бэшэ байба.

hүрэгөө тооложо, хашаадань хааhан Дари хүгшэнэй сэдьхэл одоошье амаржа, сухалыншье тараба хэбэртэй; басагандаа хандан, даруухахаар:

— Яатараа оройтоо гээшэбши? Сагаараа тухайлаад, эртээнhээ захадахаяа яагаабши? Хүнэй hанаа зобоожо, энэ болотор хонидоо юундэ бэлшээнэбши? — гэжэ асууба.

Цырен-Ханда нэгэ эхэ тээшээ, нэгэ тэрэ эхигүй мэтэ жалга тээшэ харан:

— Хонидни hөөг бургааhан соо ороод, гаража үгөөгүй. Гэртээ ороод хөөрүүжэб, дааpааб, — гээдхибэ.

— Эндэшни арюун тала үгы. Наhан соогоо хонидые хада майлаар, жалгын голоор бэлшээhэн хүнби. Бургааhан соохоо хонид гаража үгөөгүй юм гэжэ байгаагүй. Намда үльгэр шэнги юумэ бү хөөрэ, — гэн, Дари хүгшэн басаганайнгаа хойноhоо дахасалдан, гэртээ оробо.

...Үглөөдэрынь Цырен-Ханда эртээнhээ ажалаа хэжэ дүүргээд, хонидоо бэлшээхэеэ үнөөхил жалга тээшээ гараа hэн. Магад үсэгэлдэрэйнгөө дэрсэгэрхэн хоёр гүрөөhэ дахяад харахаб гэжэ hанаа аалам, хэн мэдэбэ.

Элбэг хагдатай бэлшээридэ хүрэжэ ерэhээр лэ хонидынь тогтожо, зөөлэхэн саhа аргагүй малтан, хагда амтархан зулгаана.

Бэлшээжэ байhан хонидоо haхяад hууhан Цырен-Хандын даарадаhаниинь хүрэбэ хэбэртэй, тэрэ түргэхэн бодоод хуурай мүшэр түүжэ, гал нособо. Ойрохононь hуугаад, танил болоhон шулуун оройто хаданудаа, харлан харагдагша шэнэhэн ой тээшэ шэртэн, ямар бэ даа нэгэ дуунай аялга гүнгинэн татаха юм. Байтараа тэрэнь бүри хонгёотон гаража, саhаар хушагдаhан жалгын гүн руу сууряатан холодоно.

Цырен-Ханда хори гаран жэлэй туршада таhалгарягүй хонин ажалда хүдэлмэрилжэ байhан эхээ дахан. анха түрүүшынхиеэ бэлшээридэ гараhанаа мүнөөшье мартадаггүй. Юуб гэхэдэ, тэрэ нютагайнгаа hургуулиин 7 класс дүүргээд, Улаан-Үдын хүдөө ажахын техникумдэ орохо гэжэ шиидэhэн зорилгонь урагшагүйдөө бэлэй. Тиигэжэл Цырен-Ханда түрэл колхоздоо хонишоноор хүдэлжэ захалаа юм.

Басаганайнгаа hургуулияа саашань үргэлжэлүүлэнгүй орхижорхиhондо Дари хүгшэн ехэл дурагүйлхөө hэн. Үглөө бүхэндэ hургуулидаа ошожо, наймадахидаа hура гэжэ гэмэрхэ. Харин Цырен-Ханда томоотой янзаар:

— Өөрөө үтэлөө ха юмта. hургуули үргэлжэлүүлэгдэнэл аабза. Бү яарагты. Тандаа хамhалсаhамни дээрэл даа. 1—2 жэл хүдэлөөд, техникумдэ ороно бэзэб, — гээ бэлэй.

Он жэлнүүд уhанай урасхал мэтэ үнгэржэл байба. Нэгэтэ колхозой комсомолшуудай хамтын суглаан зарлагдажа, малай түүртэ, хонидой отарануудта комсомол-залуушуулай бригада байгуулха тухай асуудал хэлэлэгдэбэ. Тэндэ комсомолой секретарь хүбүүнэй багахан элидхэл хэhэнэй hүүлээр суглаанда уригдаhан үнинэй малшад, хонишод залуушуулда өөрынгөө ажал, түйлаhан амжалта тухайгаа hонирхолтойгоор хөөрэбэд. Эдэ бүгэдые анхаралтайгаар шагнажа байhан Цырен-Хандые ажал тухайгаа олоной урда хөөрэхыень уриба. Хүн болоhоор зоной урда гаража үзөөгүй тэрэнэй шэг шарай гэнтэ хубилжа, эшэhэндээ юм гү, бүхы бэень шэшэрэн, халуу бусалжа захалба. Абаhаар юушье хэлэхэеэ ойлгожо ядан дуугайхан hууhан Цырен-Хандые үетэн нүхэдынь:

— Юугээ татуурхаабши? Хүдэлжэ байhан аад, юундэ эшээбши? Бодожо хөөрыш? — гэжэ эндэ тэндэhээнь хэлээд haлабагүй.

Цырен-Ханда дурата дурагүйхэн бодожо, ажал тухайгаа арай дуулдамаар хэлэжэ байhан аад, гэнтэ зүрхэ орсhондол дуугаа улам шангадхажа, малшад, хонишодые муугаар хангана, лекци, hонирхолтой хөөрэлдөөнүүд болоногүй, концерт, киношье харуулагданагүй гэжэ бүхы дутагдалыень хурга тоолон хэлээд, иимэ байдалтай малшад, хонишодой бригадануудта залуушуулай ошохоёо таталдадаг байhаниинь элитэ гэбэ. hүүлээрнь комсомолой комитедэй гаргаhан үүсхэлые hайшаажа байhанаа мэдүүлээд, залуушуулые мал ажалда хүдэлхыень уриба.

Тэрэ гэhэнhээ хойшо колхозойнь отара, гүүртэнүүдтэ комсомол-залуушуулай хэдэн бригада эмхидхэгдэжэ, кино, концерт таhалгарягүй харуулагдадаг, лекци, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг болоо юм. Залуу хонишод, малшадай гүүртэ, отарануудай олоншорhондо Цырен-Ханда баярлаа hэн. Юуб гэбэл, сүлөө сагтаа ошожо хөөрэлдэхэ, хүхихэдэшье зохид, хоёр дохёор, колхозойнь партийна организаци залуушуулые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриингөө зарим дутагдалнуудые харaадаа абажа, бүхы малшад, хонишодойнгоо эрилтые hайнаар хангажа захалаа ха юм.

Мүнөө комсомолой гэшүүн Цырен-Ханда Дугарова хони харууhалжа эхилhээр юhэдэхи хабараа угтаад байнхай. Энэ хугасаа соо тэрэ эзэтэйгээ хамта ажаллахадаа нилээд дүршөө, хурьга абажа, үхэл гарзагүйгөөр тулжүүлхэ «нюусыень» hайн мэдэхэ болонхой юм.

— Зуядаа хонидоо hарьдагай бэлшээридэ абаашанабди. Гэнтэ hалхита аадар адхаржа гү, али хэдэн сүүдхээр хура бороо таhалгарягүй орожо, гол горход haбаhaa халихадаа, бүхы хүүргэ, дугынуудыемнай hандаргажа зобоодог. Харин намар тээ эртүүр үбдэг тулама саhан орожо, гэнэдхэшье ушар тохёолдогшо. Олон жэлдэ хүдэлхэдөө байгаалиин хубилалтые барометрhээ дутуугүй тухайлдаг, болохолши. Ондоо нютагуудта ямар юум, мэдэнэгүйб. Уларилынь зөөлэн лэ байhан байха. Хүшэр гээд эндэhээ гараха бэшэш даа. Түрэhэн нютаг гээшэмнай юунhээшье үнэтэй хаям — гэжэ Цырен-Ханда хөөрэдэг.

Энэ басаганай байгаалиин элдэб бэрхэшээлнүүдые яажа дабаhыень тоолон хөөрэхэ болоо hаа, захагүй олон даа. Теэд мүнөө тэдэнэй нэгые уншагшадайнгаа hонорто заабол хөөрэхэ дуран хүрэнэ.

Зунай hүүл hарын эхеэр бэлэй. Үглөөнhөө хойшо газаа аали намдуу байба. Шэбээ гэжэ газарта зуhажа байhан Цырен-Ханда хонидоо шэмэтэ ногоогоор элбэг hарьдагай бэлшээридэ бэлшээхэеэ туужа гараба. Хонидыншье hайн бэлшээридэ ошожо ябаhанаа мэдэhэндэл хушууран саашална. Нилээд удаан ябажа, шэнэhэн, хуhан модоор бүhэлэгдэнхэй хадын багахан майлада хүрэжэ ерэхэдээ, хонидынь тэрэ дороо таран бэлшэбэ. Наранша дээрэ гаранхай, hаргама хурса элшээрээ шарана.

Хонидойнгоо одоол байшахада Цырен-Ханда хүйтэн шулуунай хажууда ошожо амархаяа hууба. Эгээл тэрэ үедэ дүтэхэнэ газарай хаяа hолсо нижаганажа, харин тэhээнь үеhөө үедэ хүдэлгүй борсойходожо hууhан майлын хүhөө шулуунууд ямар нэгэ хүсэндэ түлхюулhэн мэтэ хонидой урдашан нуур доошоо мухарилдажа ба. Хонидшье үргэжэ, гэдэргээ сухаряа ааб даа. Цырен-Ханда юунэй боложо байhые мэдэмсээрээ нилээд баhал дажа, сошоо бэлэй. «Манай баабгай ишэдэ бии болоо. Хэрбээ энээгүүр ябаа hаань, нохоймни хусаха байгаа» гэжэ тэрэ бодобо. Залуу хонишон элдэб юумэ ухаандаа гүйлгэhээр байтараа hута харайн бодожо, хонидоо сутлуулжа оробо.

Тэрэ үдэр Цырен-Ханда урагшагүй шэнгеэр үзэгдэбэ юм. Юуб гэхэдэ, хонидынь захадаhаар байтарнь, шулуунуудай мухаряан түргэдэжэ шэбэ. Тэрэ хонидоо ябаhан тайханаар доошонь бууулгажа, жалгын голоор урдаhаа горхониие гаталуулаа hэн.

Үдэшэлэн гэртээ бусажа ерэхэдээ, Цырен-Ханда гэр хоной уhанай гэнтэ нэмэгдэhэн дэ, тэндэ хаагдан алдаhанай мүн адар томо шулуунуудай мухариhые эхэдээ хөөрэбэ.

— Урда үдэрнүүдтэ орохон хура бороодо газарай хүрhэн зөөлэржэ, арайхан торсолдоод байhан майлын шулуунууд байраhаа хүдэлhэн хэдөө урдахи орбо торбо шулуунуудаа хамха сохин мүхаридаг юм. Шамдаа хэлээгүй аад, мартажархёоб. Юрэдөө, хойшодоо энээнhээ hэргылжэл ябаха хэрэгтэй. Дээрэhээ мухариhан шулуун хониинhоо байха хүниие сохидог гэмтээдэг юм, — гэжэ эхэнь хэлээ бэлэй.

Хадалиг газарта хүн болоходо, хүлөө шоройдоожо, Цырен-Ханда hүүлэй жэлнүүдтэ абаhан уялгаа, hураалhан түсэбөө сүм бэелүүлжэ, ажалдаа амжалта түйладаг болонхой юм.

Хадалиг газарай байгаалиин хатуу шэмэрүүн эрид байдалда дадажа хүн болоhон, хүмүүжэhэн энэ басаганай ажабайдалhаа нэгэ багахан хэhэг эндэ хэлэгдэбэ гээшэ. Теэд Цырен-Ханда саашадаа иимэрхүү энээн hээшье хүшэр бэрхэшээлнүүд али олон ушархал байха. Юуб гэхэдэ, хадалиг газарта бэшэгдээгүй шанга «шалгалта» дундаршагүй иимэрхүү туршалта нэгэнтэ бэшэ тохёолдохо. Теэд Цырен-Ханда тэдэниие дабажа hуранхай...

Вл. ЖИГЖИТОВ.

Ахын аймагай «Улаан Аха» колхоз.

ПАРТИ АРАД ХОЁРОЙ БАТА НЭГЭДЭЛ

Июниин 15-да республика доторнай Соведүүдэй hунгалта ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрбэ

ХУРАМХААН

Үглөөнэй зургаан час. [та]ны 13 участогай агитпунктын байшан хүн зоноор дүүрэн байгаа hэн. Тэдэнэй дунда буурал сагаан сахалтай үбгэд, хүгшэд, дэр залуу хүбүүд, басагад олоороо харагдана. Хүн бүхэн баяртайнууд.

— Би энэ жэлдэ 18 наhаяа хүсэжэ, засагай түлөөлэгшэдые hунгаха hунгалтада түрүүшынхеэ хабаадалсажа байнаб. Бидэнэрэй зол жаргалай түлөө парти, правительствынгаа саг үргэлжын анхарал оролдолгые бидэнэр бэе дээрээ мэдэрнэбди. Энэ анхарал оролдолгын түлөө түрэл партиингаа XXV съездые ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтая гэжэ үетэн сасуутанаа уряалнаб, — гээд залуу hунгагша, аймагай түрүү хонишодой нэгэн Цыдып Данзанов мэдүүлбэ.

Игэжэ Хурамхаанай аймагта hунгалта политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэбэ. Үглөөнэй 10 часта Барханай участогай hунгагшад үндэр дуугаа үгэжэ дүүргээд байгаа бэлэй.

К. БАДМАЕВ,
hунгуулиин Хурамхаанай аймагай комиссиин секретарь.

ХЯАГТА

Июниин 15 — hунгалтын үдэрые аймагай ажалшад бүд зон hайндэрэйхеэр угтаба. Үглөөнэй 6 сагта hунгалтын участогуудта 9 мянгад hунгагшад суглараад байгаа. Тэдэнэй дунда ажалай түрүүшүүл, коммунис ажалай ударнигууд, пенсионернүүд, залуушуул бэн.

Алтайн участогта үглөөгүүр эртэ ерэhэн аймагай түрүү хонишодой нэгэн Бальжинима Будажапович Тултреев бултанhаа урид арадай кандидадуудай түлөө үндэр дуугаа үгөө. Хяагтын аймагай участогта бултанhаа урид ерэhэн залуу hаалишад ...ла Донеева, эгэшэ дүү Тамара, Вера Зайцеватан түрүүшынхеэ дуугаа үгэхэдөө, бидэ ехэ баяртай, зол жаргалтай байhанаа мэдүүлээд, түрэл Коммунис партидаа, совет правительстводаа баяр баясхалан хүргөө. Амгалан байдалай, зол жаргалай түлөө дуугаа үгэнэбди гээ.

Хяагта хотын хүүгэдэй 2-дохи саадай хүмүүжүүлэгшэ Анна Петровна Комарова hунгуулиин бюллетеньнүүдые урна руу табиха зуураа нигэжэ мэдүүлээ:

— Бүхы арад зонтоёо, нүхэдтэеэ хамта коммунистнууд болон партийнабэшэ нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө дуугаа үгэжэ байhандаа омогорхоноб, айхабтар ехэ баяртайб. Эхэ оронойнгоо дүүрэн эрхэтэ эзэн байhандаа саашадаа бүри hайнаар хүдэлхэб, коммунизм байгуулха залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ зорюулхаб.

Улаан партизан ябаhан, граждан дайнда, Эсэгэ ороноо хамгаалха Агууехэ дайнда эдэбхитэйгээр хабаадаhан, габьята колхозник алдартай пенсионер Хаким Фёдорович Яковлев Хэрээтын hунгуулиин участогта аша басагантаяа — 19 наhатай Наталия Андреевна Кожинатай сүг ерэжэ, бултанhаа урид дуугаа үгөө. Тиихэдээ тэрэ hунгагшадые hайндэрөөр амаршалаад, ажалдаа шэнэ амжалта туйлахыень, золтой жаргалтай ябахыень хүсөөд, 30 жэлдэ амгалан байдал хангаhан парти, правительстводаа баяр баясхалан хүргөө.

Үглөөнэй 9 сагта Ивановска, Дунгуйн, Боотын участогуудта hунгалта дүүрээд байгаа. Бүхыдөө энэ үедэ 27 мянгаад хүн hунгаа.

К. ШАНЫГИНА,
КПСС-эй райкомой инструктор.

БАРГАЖАН

Аймаг дотор hунгалта үнгэрхэ 21 участок байгуулагдаhан. Үглөөнэй зургаан сагhаа хүн зон участогуудай агитпункт тээшэ hубаридажа эхилбэ. Хүн бүхэнэй шэг шарай баярай ошоор гэрнэ. Тингэншьегүй яахаб. Аймагай, нютагайнгаа эрхим хүнүүдэй эрхим хүбүүд, басагадайнгаа түлөө үндэр дуугаа үгэхэеэ ерэнэ ха юм.

...нэр наhатай hунгагша, ...ай болон ажалай ветеран С. Х. Цыдыпов нютагайнгаа зоной hанал бодол мэдүүлэн, урна руу бюллетень табихаяа байхадаа, гэжэ хэлэбэ:

— Би хаанта засагай хатуу шэрүүн үеые бэе дээрээ үзөөб. Урданайнгаа байдал hанахада, тамын харанхы нүхэн шэнгеэр үзэгдэнэ. Совет засагай ерэхэдэ, манай нютаг сэсэг шэнгеэр хүгжэн hалбараа. Энээнэйнь түлөө Коммунис партида, түрэл правительстводаа үнэн сэдьхэлэй hайниие хүргөөд, амгалан hайхан саг хэтэдээ мандажа байг лэ гэжэ юрөөхэ байнаб.

Зүб даа. Парти, правительствамнай дэлхэй дээрэ эб найрамдалай мандахын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэнэ ха юм. КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Москва хотын Бауманска округой hунгагшадтай уулзахадаа, энээниие баталан хэлэhэн байна. Түрэл партиингаа гадаадын политикые халуунаар дэмжэдэг арад зомнай бүхы hунгалтануудта эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Мүнөөшье хабаадалсана. Тиимэhээ манай аймагай Шапеньковско участогай hунгагшад үглөөнэй 10 часта бултадаа коммунистнар болон партийнабэшэ хүнүүдэй түлөө үндэр дуугаа үгэжэ дүүргээд байгаа hэн.

Р. ГАРМАЕВ,
hунгуулиин Баргажанай аймагай комиссиин секретарь.

ТҮНХЭН

Аймагай бүхы 24 участогта hунгалта эмхитэйгээр, баяр баясхалантай hайн үнгэрөө. Үглөөнэй 6 сагта hунгуулиин участок бүхэндэ хүн зон олоороо сугларhан байгаа.

Үглөөнэй 10 сагта Шэмхын, Хойто-Голой, Шулуутын, Еловско, Харбяангуудай участогуудта hунгалта дүүрээ hэн. Энэ үедэ аймаг дотор бүхы hунгагшадай 70 гаран процентнь дуугаа үгөө.

Далахайн участогта дуугаа үгэhэн пенсионер, нютагай хүндэтэ үбгэжөөл Ширап Дандарович Мандулуев арад зоной ажаhуудал hайжаруулхын, дэлхэй дээрэ эб найрамдал хэтэ мүнхэдөө тогтоохын, дайн байлдаае сарахын түлөө тэмсэжэ байhан Коммунис партидаа, Совет правительстводаа үнэн зүрхэнhөө баясхалан хүргөө.

— Манай депутадууд бултадаа арад зоной аша туhада үнэн сэдьхэлhээ оролдожо ябаг. — гэжэ юрөөгөөд, Ахалигай hунгуулиин участогта үбгэжөөл Демид Павлович Дёмин дуугаа үгөө.

Мүн эдэ участогуудта түрүүшынхеэ дуугаа үгэhэн залуушуул Зоя Дундарикова, Галина Дёмина гэгшэд золтой жаргалтай байhанаа мэдүүлээ.

hунгуулиин участок бүхэндэ концерт табигдаа, кино харуулагдаа, ирагуу хүгжэм бүхэли үдэртөө зэдэлжэ байгаа.

Б. ЖАРБУЕВ,
аймагай hунгуулиин комиссиин гэшүүн.

ЗАГАРАЙ

Үглөөнэй 8 часта аймагай hунгуулиин гурбан участогта hунгалта дүүрээд байгаа. Илангаяа hайнаар эмхитэйгээр, эдэбхитэйгээр Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо hунгалта үнгэрөө. Тус hунгуулиин участогай комиссиин түрүүлэгшэ Ж. Л. Аяндуев баяр ёhололой митинг нээгээд, гражданска болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадагша, колхозой ветеран Федул Алексеевич Сирокиндо үгэ үгэнэ. Тэрэ сугларагшадые hунгалтын үдэрөөр амаршалаад, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй бата нэгэдэлэй кандидадуудай түлөө нэгэ хүн шэнгеэр дуугаа үгэхыень уряалаа.

«Юhэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түсэбтэ даабариие амжалтатайгаар дүүргэжэ, КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллаха ёhотойбди. Тиигэжэ түрэл предприятиингаа алдар солые улам арьбадхаха гээшэ манай нангин уялга. Энэ үдэр парти, правительствынгаа ябуулжа байгаа дотоодын болон гадаадын политикые үнэн зүрхэнhөө дэмжэжэ байhан гухайгаа мэдүүлжэ, нэгэ хүн шэнгеэр дуугаа үгэхэ байнабди, — гэжэ Онохойн модоной комбинадай 4-дэхи участогай хүдэлмэришэн, коммунис ажалай ударник Гавриил Ильич Наумов эндэ болоhон баяр ёhололой митинг нээхэдээ хэлээ.

Игэжэ Загарайн аймагай hунгуулиин участогуудта hунгалта эдэбхитэй үнгэрөө. Үдэрэй 12 часта hунгагшадай олонхинь совет эрхэтэнэй уялга дүүргээд байгаа.

Э. ДОЛХОНОВА.

hунгуулиин участогта. Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Гунга ЧИМИТОВ.

МАНАЙ КАНДИДАДУУД—МАНАЙ ДЕПУТАДУУД

Зунай жабхаланта
hайхан үдэр
Зугаа, баяр асаран
ерэлэй.
Арад зомнай эгээл
эрхимүүдээ
Алдаршуулан, нэрыень
нэрэлээ:
Манай кандидадууд—
Манай депутадууд.
Үүр хираанhаа үдэшэ
болотор
Үргэн уужам Эхэ орон
соом
Зэдэлнэл олон янзын
хэлэн дээр,
Зэдэлнэл хүсэтэ
дуундал огсом:
Манай кандидадууд—
Манай депутадууд.
Үйлэдбэриингөө алиш
hалбарида
Үндэр туйлалта
амжан шэрээнэл,
Үнэр арадайнгаа
бүхы захилые
Үдэр hүнигүй оролдон
бүтээнэл
Манай кандидадууд—
Манай депутадууд.
Трактор машинын
хүсэ хэрэглэн.
Тала майлаяа
тарягаар бүрхөөгөө,
Табан хушуун адууhа
малаа
Тангаршаалганал
hүрэг hүрэгөөр.
Манай кандидадууд—
Манай депутадууд.
Арюун сэдьхэл,
бодол хүбшэлжэ,
Арадай найдалhаа
алхамаа түргэдхөө,
Ажал дээрээ хододоо
уридлажа,
Аажам Буряадайнгаа
солые үргэдхөө
Манай кандидадууд—
Манай депутадууд.
Амгалан сагай hайхан
дохёогоор
Ажабайдалаа
хүгжөөхын түлөө
Агуу орондоо, арад
олондоо
Алба хэхэеэ
тангаригаа үргөө
Манай кандидадууд—
Манай депутадууд.

ЗАХААМИН

Аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд Соведүүдэй hунгалтын үдэрые ажалай hайн бэлэгтэйгээр угтаба. Табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түрүүшын хахадта гүрэндэ hү худалдаха түсэбөө аймаг hунгалтын үдэртэ сүм дүүргэhэн байна.

Нютагай сагаар үглөөнэй зургаан часта аймаг дотор эмхидхэгдэhэн 29 участогай үүдэнүүд сэлигдэжэ, hунгагшадые дуугаа үгэхыень уряалаа. hунгагшад ехэ эдэбхитэйгээр участогуудтаа ерэжэ, дуугаа үгэжэ эхилhэн байна. Үглөөнэй 9 часта hунгуулиин Дабаатын, Утаатын, Ёнгорбойн, Харацайн, Бортын ба бусад участогуудай hунгагшад дуугаа үгэжэ дүүргээд байба. Тиихэдэ аймаг дотор hунгалта гол түлэб үдэрэй 4 часта дүүрээд байгаа.

ЗЭДЫН АЙМАГ

Аймаг дотор хамта дээрээ hунгуулиин 34 участок эмхидхэгдэhэн юм. hунгалтын үдэрэй үглөөнэй 8 часта бүхы hунгагшадай 51 процентнь Соведүүдэй депутадта кандидадуудай түлөө дуугаа үгөөд байба. hунгалта илангаяа Бага-Наринай, Сагаатын участогуудта эмхитэй hайнаар үнгэрөө. Тус участогуудай бүхы hунгагшад үглөөнэй 9 часта дуугаа үгэжэ дүүргээд байба.

Аймагай hунгуулиин бүхы участогуудта үдэшын 5 часта hунгагшад гол түлэб дуугаа үгэжэ дүүргээ.

АХЫН АЙМАГ

Тус аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй, мүн нютагай Соведүүдэй hунгалтын үдэрые ажалай hайн амжалтатайгаар угтаба. Аймаг дотор хамтадаа 11 участок эмхидхэгдэhэн байгаа. Үглөөнэй 10 часта списогтэ ороhон бүхы hунгагшадай 72 процентнь арадай эрхим хүбүүд, басагадай түлөө дуугаа үгөөд байба.

hунгалта Хүүргын, Шаснуурай, Бүгсөөнэй участогуудта үглөөнэй 10 часта дүүрээд байгаа. Аймаг дотор hунгалта гол түлэб үдэрэй 3 часта дүүрэhэн байха юм.

ХЭЖЭНГЭ

Аймагай ажалшад hунгалтада тон эдэбхитэйгээр хабаадаа. Нараар дүүрэн энэ, үглөөнэй 6 сагта hунгуулиин участок бүхэндэ хэдэн олон хүдэлмэришэд, таряашад суглараа. Чисаанын совхозой хүдэлмэришэд hунгалтын үдэрые ажалай, политическэ эдэбхиин оршон байдалда угтаа. Эндэхи Булагай 19-дэхи hунгуулиин округто hунгалта эртэ дүүрэз. Тиихэдэ Леоновкын 5-дахи hунгуулиин округто үглөөнэй 8 час 10 минутада округой бүхы hунгагшад арадай кандидадуудай түлөө үндэр дуугаа үгэжэ дүүргээ. Мүн Красноярай 9-дэхи, Инокентьевкын 14-дэхи hунгуулиин округуудта үглөөнэй 8, 9 сагта hунгалта дүүрээд байгаа. Булагай 19-дэхи hунгуулиин округhоо аймагай Соведэй депутадта кандидат Чисаанын совхозой тугалшан Дашима Морхоновна Дондоковагай, совхозой хүдэлмэрилэгшэ Цэдэндугар Тудупович Чимитдоржиевай түлөө эндэхи округой hунгагшад эдэбхитэйгээр үндэр дуугаа үгөө.

ЛВРЗ-гэй шэрэм шудхалгын цехэй хэб хэгшэ Лариса Цыдымпилова июниин 15-да түрүүшынхеэ Соведүүдэй hунгалтада хабаадалсаа.
Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

НАРИН СЭМБЫН КОМБИНАТ

hунгуулиин 17-дохи участок «Текстильщик» гэжэ соёлой байшан соо оршоно. Эндэ ехэнхидээ нарин сэмбын комбинадай хүдэлмэришэд hунгадаг юм. Тус комбинат республикын промышленна предприятинуудай дундаhаа нэн түрүүн табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ гэжэ мэдэнэ ёhотойт. Тиимэhээ hунгалтын боложо байhан ехэ зал соо ороходо, баяр баясхалангай жабхаланта байдал гансата мэдэгдээдхинэ...

Үглөөнэй 6 часта тус hунгуулиин участогай комиссиин түрүүлэгшэ Фаина Васильевна Козлова баяр ёhололой митинг нээбэ. Тэрэ мүнөө боложо байгаа hунгалтын тон шухала удха шанартай байhан тухай онсо тогтоо. Юуб гэхэдэ, КПСС-эй XXV съездын нээгдэхэ сагынь бүри дүтэлөө бшуу. Тиимэhээ үгэ хэлэhэн хүн бүхэнэй зүрхэ, сэдьхэлынь, хүсэл эрмэлзэлынь энээндэ анхарна.

Удаань нарин сэмбын комбинадай үнинэй хүдэлмэришэн Степанида Васильевна Матвеева үгэ абажа, түрүүшынхеэ hунгахаяа ерэhэн залуу ээрэгшэд, бүд нэхэгшэд болон слесарьнүүдые үнэн зүрхэнhөө амаршалаа. Тиигээд ажал хэрэгтээ амжалтатай ябахыень, ажабайдалдаа дүүрэн зол жаргал эдлэхыень залуу нүхэдтөө хүсэhэн байна.

Света Жамьянова Любовь Жамбалова хоёр комбинадай дэргэдэхи ГПТУ дүүргээд, түрүүшынгээ жэл нооhо ээрэгшээр ажаллана. Эдэнэр түрүүшынхеэ hунгажа байхадаа, түрэл арадайнгаа зол жаргалта байдалай түлөө, Эхэ оронойнгоо бүри баян, бүри хүсэтэй болохын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллахабди гэжэ тангариглаа. Бүхыдөө үшөө 12 залуу хүдэлмэришэд мүнөөдэр түрүүшынхеэ hунгахаяа ерээ.

Тус hунгуулиин комисси эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулhан байна. Соёлой байшангай зал соо «Прыжок на заре» гэжэ уран hайханай, документальна фильмүүд харуулагдана.

Гадна, мяханай комбинадай соёлой байшангай дэргэдэхи уран hайханай коллектив, 49-дэхи дунда hургуулиин hурагшанар hунгагшадай урда концертнүүдые табяа. Мүн буфет, эхын ба үхибүүнэй орожо амарха таhалга хүдэлөө.

«hунгалта эмхитэй hайнаар, эдэбхитэйгээр үнгэржэ байна» — гэжэ тэндэхи агитколлективые ударидагша Ольга Васильевна Кириллова хөөрөө hэн.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

Культурын институтай студентнэр hунгуулиин участогта хамтаараа ерээ.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

БЭШҮҮР

Үглөөнэй 5 час 40 минутада аймаг доторхи hунгуулиин бүхы участогуудта митингнүүд болобо. hунгалтын эхилхэдэ, 900 гаран хүн сугларaад байба. Новосретенскын hунгуулиин участогай нээгдэхэдэ, Бэшүүрэй совхозой тракторна бригадын бригадир, Социалис Ажалай Герой Павел Фёдорович Слепнёв игэжэ хэлэбэ: Бауманска hунгуулиин округой hунгагшадай урда нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ манай сэдьхэл хүдэлгэбэ. Түби дэлхэй дээрэ амгалан байдал хангахын түлөө оролдолгоор нэбтэрэнхэй энэ үгэдэнь харюу болгон манай бригадын механизаторнууд бүри hайнаар хүдэлжэ, баян ургаса абахын түлөө тэмсэхэ. Игэжэ партиин XXV съездые ажалай бэлэгтэйгээр угтаха байнабди. Сэлмэг тэнгэри дорэ амгалан тэнюунээр ажаллахын тула мүнөөдэр коммунистрнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй нэгэдэлэй түлөөлэгшэдэй түлөө дуугаа үгэнэбди.

Дээдэ-Мангиртын (Хёлгын совхоз) hунгагша, Эхэ-герой Татьяна Матвеевна Бутакова ухи хүүгэдэй зол жаргалай түлөө дуугаа үгэбэб гэжэ мэдүүлбэ. — Манай бүлэдэ элдэб мэргэжэлтэд: врач, багша, хүгжэмшэ, хүдэлмэришэн, hаалишан бии юм. Нэгэ хүбүүмни Черепоь хотодо дээдэ hургуулида кафедрые даадаг юм. Гүрэнэй ехэ тэдхэмжын ашаар лэ 11 ухибүүдые томо болгоhон байнаб. Иимэ гэрэлтэ hайхан байдалые бэеэрээ үзэжэ, нюдөөрөө хаража ябаhандаа золтойб, — гэжэ энэ Эхэ-герой мэдүүлбэ.

Үглөөнэй 10 сагта аймаг доторхи бүхы hунгагшадай 68 процентнь дуугаа үгөөд байба. Олон газарта — Хаяан, Сухой Ручей, Старые Ключи болон бусад нютагуудтахи hунгагшад бултадаа дуугаа үгөө.

Хүн зон баяртай хүхюунүүд. Хаа хаанагүй — hунгуулиин участогуудта кино, концерт болоно.

И. ЕФИМОВ,
hунгуулиин аймагай комиссиин секретарь.

БАГДАРИН

Мүнөөдэр хэзээ хэзээнэйхиhээ сэлмэг, наратай дулаан үдэр болобо. Энэнь хүн зоной сэдьхэл улам дүүрэн, улам баяртай болгобо.

Аймаг доторхи hунгуулиин бүхы участогууд үглөөнэй 6 часта үүдэеэ нээбэд. Амалатска совхозой 1-дэхи отделенидэ хүдэлдэг Ольга Понюкова мүнөө жэлдэ түрүүшынхеэ hунгахадаа, игэжэ мэдүүлбэ: олон үндэhэ яhатантай Эхэ оронойнгоо түлөө, совет арадай, тэрэнэй залуушуулай зол жаргалай түлөө дуугаа үгэбэб.

hунгуулиин бүхы участогуудта, тэрэ тоодо холын нютагуудта hунгалта саг соогоо үнгэрөө. Баунтын ой тайгын гүн руу хүдэлжэ байhан геологууд, байгаалиин баялиг бэдэрэгшэдтэ, малшадта аймагай түбhөө вертолёдууд ходо ябаа.

Үглөөнэй 9 сагта аймагай hунгагшадай хахадынь дуугаа үгөөд байба.

В. БОКУМЕНКО,
аймагай газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ХОРИ

Аймагай ажалшад hунгалтын үдэрые ажалай бэлэгтэйгээр угтаа. Хориин инкубаторна станциин, Хандагайн леспромхозой коллективүүд гүрэнэй түсэб, социалис уялгаяа үлүүлэн дүүргэжэ байна. Гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэй түсэб дүүргэгдээ.

hунгалтын эхилхэ үглөөнэй 6 часhаа холо урид hунгагшад hунгуулиин участогуудта олоор сугларанхай байба. Үдын совхозой ажалай ветеран hаяхан пенсидэ гараhан Нимбу Аюшеевич Аюшеев эгээл түрүүлэн бюллетень абаха зуураа партиингаа эб найрамдалай политикын түлөө дуугаа үгэнэб гэжэ мэдүүлhэн байна.

Үглөөнэй 7 часта аймагай бүхы hунгагшадай 23 процентнь дуугаа үгөө. 10 сагта hунгагшадай 72 процентнь hунгалтада хабаадалсаhан, зарим участогуудай hунгагшад дуугаа үгэжэ дүүргэhэн байгаа.

hунгуулиин 804-дэхи Забайкальска округhоо РСФСР-эй Верховно Соведтэ, мүн БурАССР-эй Верховно Соведтэ, нютагай Соведүүдтэ hунгалта аймагай ажалшадай ажалай ба политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэргэгдөө.

КАБАНСКЫН АЙМАГ

Аймаг доторхи hунгуулиин 67 округто hунгалта ехэ эдэбхитэйгээр эхилhэн байна. hунгагшад үглөөнэй 6 часhаа участогуудта олоороо ерэжэ, коммунистнууд болон партийнабэшэ блогой кандидадуудай түлөө ехэ эдэбхитэйгээр дуугаа үгөө.

Үглөөнэй 10 часта бүхы hунгагшадай 50 процентнь hунгалтада хабаадалсаhан байгаа. hунгуулин 8 участогай hунгагшад дуугаа үгэжэ дүүргэhэн байба. Жэшээлхэдэ, Ойморойн совхоздо hунгалта ехэ эдэбхитэйгээр үнгэргэгдөө. Эндэхи hунгагшад өөhэдынгөө нүхэр, совхозой hүнэй-товарна фермые даагша Елизавета Баяндаевна Харжеевае республикынгаа засаг түрын дээдын зургаанда hунгаhан байна. Энэ совхозой хүдэлмэрилэгшэд, гахайшан, Ажалай Улаан Тугай орденоор хоёр дахин шагнагдаhан М. И. Плюснина, hунгалтада түрүүшынхеэ хабаадалсаhан Валентина Хабусова эгээл түрүүлэн дуугаа үгэhэн байна.

ЯРУУНА

Үглөөнэй долоон сагта аймагай ажалшадай 2653 хүн арадай кандидадуудай түлөө үндэр дуугаа үгөөд байгаа. Нарhата тосхоной hунгуулиин участогта эгээн түрүүн ажалай ветеран Марк Тихонович Черепанов ерэжэ, ажалшадай депутадуудай кандидадуудай түлөө дуугаа үгөө. «Гэгээн hайхан энэ үедэ ажаhуужа байhандаа, социалис демократиин ашаар hунгалтада хабаадалсажа байhандаа би гүн сэдьхэлэй баяртай байнаб», — гэжэ олондоо хүндэтэй ветеран хэлээ. Исэнгын hунгуулиин участогта аймагай үндэр наhатанай нэгэн болохо 94-тэй Д. Ц. Цыренов эртэ үглөөгүүр ерэжэ, үндэр дуугаа ажалай түрүүшүүлэй түлөө үгөө.

ДҮРБЭН ЖЭЛ СОО

△ hүүлэй дүрбэн жэлэй туршада республикын хүн зон 23 мянган радиоприемник худалдан абаа. 1971 ондо телевизионно дамжуулгын 14 ретранслятор байhан hаа, мүнөө 32 болоо. Республикын арад зоной 70 гаран процентнь телевизор харадаг болонхой. Радио шагнадаггүй хүниие манай республикада олохонь бэрхэтэй.

△ Дүрбэн жэлэй туршада Хяагта хотодо, Петропавловка тосхондо больницын томо комплекснууд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Загарай тосхондо хирургическа корпус бодхоогдоо, Бэшүүртэ тиимэ корпус баригдажа байна. Энэ үе соо больницануудай ороной тоо 850-яар олон болоо. Тиихэдэ врачнарай тоо 25 процентээр олошороо.

△ Республикын город ба тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ дүрбэн жэл соо 13 миллион түхэриг гаргашалагдаа. Баргажан, Багдарин, Петропавловка, Турунтаево тосхонуудта шэнэ гостиницанууд баригданхай. Закаменск хотодо, Хэжэнгэ ба Бэшүүр тосхонуудта шэнэ гостиницанууд мүнөө бодхоогдоно.

△ 1971 онойхитой жэшэжэ харахада, үнгэрэгшэ жэлдэ республика дотор эд бараан, эдеэ хоолой зүйлнүүд 32 процентээр үлүү ехээр худалдагдаа. Дүрбэн жэлэй туршада 66 шэнэ магазин нээгдээ. 1971 онойхитой жэшэжэ харахада, үнгэрэгшэ жэлдэ 1, 5 дахин холодильник, 3850 телевизор хүн зон үлүү ехээр худалдан абаа. 1974 ондо республикын хүн зондо 2116 хүнгэн автомобиль худалдагдаа.

△ Дүрбэн жэлэй туршада ажалшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангадаг 20 шэнэ предприяти баригдаа. Тус hалбариие хүгжөөлгэдэ республика дотор 5 миллион түхэриг гаргашалагданхай.

△ 1971—1974 онуудта республика доторнай гүрэнэй тэдхэмжэ абадаг хүнүүдэй тоо 8 мянгаар олон болобо. 1971 ондо энэ хэрэгтэ 44 миллион түхэриг гаргашалагдаhан байбал, нёдондо жэл 54 миллион түхэриг түлэгдэhэн байна. Дүрбэн жэл соо Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай инвалидуудта «Запорожец» түхэлэй 269 машина, 227 мотоколяска үгтөө. 700 гаран пенсионер ба инвалид курортдо амараа. Дайнай 500 гаран инвалид шэнэ гэртэ түбхинөө.

△ Мүнөө республика доторнай нөөсэлгын 300 гаран касса хүдэлнэ. Дүрбэн жэлэй туршада ажалшадай нөөсэлгын кассануудта хадагалhан мүнгэнэй хэмжээн 67 миллион түхэригөөр ехэ болоо.

△ Дүрбэн жэлэй туршада 6060 багашуулай хүмүүжүүлэгдэхэ саад ба яслинууд баригдаа. Мүнөө хүүгэдэй эмхи зургаануудта 49,3 мянган үхибүүд бэйрлана. 1971—1974 онуудта 100 гаран мянган үхибүүн пионернүүдэй лагерьта амараа.

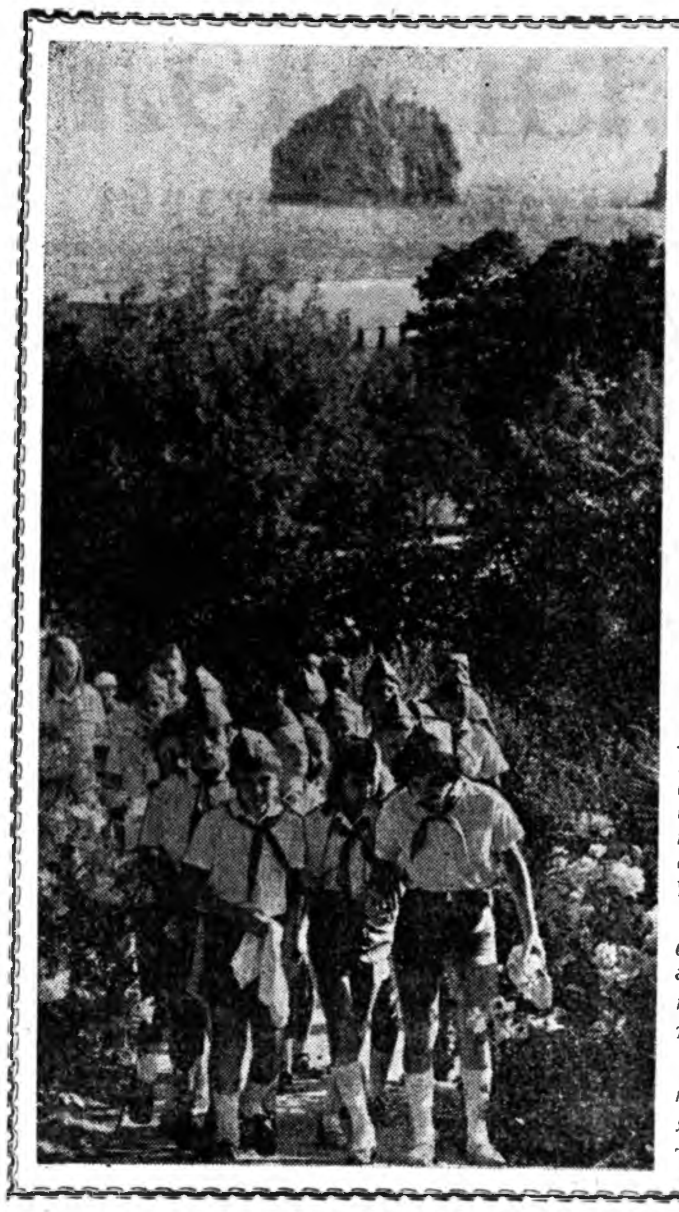

„АРТЕГЭЙ" 50 ЖЭЛ

Табин жэлэй саада тээ, 1925 оной июниин 16-да Аю-Даг хадын хормойдо 80 пионер түрүүшынгээ линейкэдэ жагсажа, Хара далайн эрьедэ пионернүүдэй түрүүшын Улаан туг намилзаһан гээшэ.

Ажалай Улаан Тугай нэрэмжэтэ «Артек» гэжэ пионернүүдэй бүхэсоюзна лагерь мүнөө 400 гектар талмай газар эзэлнэ. Урдань түрүүлэн эндэ татагдаһан майхануудай орондо мүнөө байрын болон албан зургаануудай байшан гэрнүүд бодхоогдонхой, 10 мянган һуурита стадион, тамаралгын бассейн баригданхай.

Пионернүүдэй һуралсалай зохидоор түхеэрэгдэһэн байшан, библиотекэ болон ходо хүдэлжэ байдаг 20 кружок эдир пионернүүдтэ һураха, амараха, хүхюунээр сагаа үнгэргэхэ арга олгоно.

Советскэ Союзай зүг бүхэнһөө ерэһэн 26 мянган үхибүүд жэл бүри пионернүүдэй энэ лагерьта амардаг юм.

Зураг дээрэ: пионернүүд амаралтада гараад ябана.

ТАСС-ай фотохронико.

Эдир бэшэгшэдэй республиканска слёт нээгдэбэ

ГУРБАН ҮДЭРЭЙТУРШАДА

ЭДИР БЭШЭГШЭДЭЙ республиканска слёт заншалта болонхой. Мүнөө июниин 17—18—19-нэй үдэрнүүдтэ Улаан-Үдэдэ эдир бэшэгшэдэй слет хүдэлхэ. 130 һурагшадай шүлэгүүд, оньһон ба хошоо үгэнүүд, рассказууд, зүжэгүүд харагдаһан байна. Тэдээн соохоо шалгарһан 35 эдир бэшэгшэд республиканска слёдто хабаадахаар уригдаа.

Захааминай аймагай Санагын, Мэлэ-Бортын дунда һургуулинуудһаа хамта табан һурагша ерэхэ. Тэдэнэй дунда нёдондо слёдто хабаадаһан Дармаева Санжай-Ханда, Цыренжапова Римма (Мэлэ-Бортын һургуули) бии.

Нёдондо Сэлэнгын аймагһаа нэгэшье һургуулиин һурагша хабаадаагүй һэн. Мүнөө жэлдэ тэрэ аймагай Үбэр-Зөөхэйн, Юрөөгэй, Жаргалантын дунда һургуулинуудһаа һурагшад зохёолнуудаа эльгээбэ. Мүн баһа урдань слёдто хабаадажа үзөөгүй Зэдын аймагай Дэрэстэйн дунда һургуулиһаа мүнөө жэлдэ гурбан хүн уригдаба.

Хурамхаанай аймагһаа имагтал Барханай дунда һургуулиһаа үхибүүд ерэхэ. Харин Аргатын, Хурамхаанай, Дэрээнэй болон бусад һургуулиһаа хүн байхагүй. Энэ ушар юу харуулнаб гэхэдэ, хүүгэдэй уран бэлиг хүгжөөхэ хүдэлмэри нэрлэгдэгшэ һургуулинуудта орой хэгдэдэггүй гэхэ гү, али мууса ябуулагдана гээшэ.

Хориин аймагһаа имагтал түбэй 1-дэхи һургуулиин һурагшад уригдаа. Жигжитова Сэсэгма, Ринчиндоржиев Сокто, Чимитдоржиев Содбо гэгшэд ерэхэ. Содбо нёдондо хабаадаа һэн. Сэсэгма Сокто хоёрой бэшэһэн юумэнүүд «Буряад үнэн» газетын «Хонхо» хуудаһанда гарадаг юм. Буряад хэлэнэй, литературын багша С. Ц. Цыбанова литературно-драматическа хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулдаг байна.

Бэшүүрэй аймагай Харланай найман жэлэй һургуулиин буряад литературна нэгэдэл яһала һайнаар хүдэлдэг. Тэрэ һургуулиһаа Ленхоева Дарима (5-дахи класс) хоёрдохёо слёдто хабаадахань.

Улаан-Үдын 1-дэхи интернат һургуулиин һурагшад ямаршье слёдто, олимпиадада тон эдэбхитэйгээр хабаададаг заншалтай. Мүнөө жэлдэ эдир бэшэгшэд Шоёнова Таня, Дондокова Люба (юһэдэхи классай һурагшад), Улзытуева Света (5-дахи класс) гэгшэд хабаадаха юм.

Поэтесса Ц-Д. Дондокова 130 һурагшадай зохёолнуудые залхуугүйгөөр бултыень уншажа, бараг һайн юумэнүүдыень шэлэһэн байна. Тэрээндэнь ехэ баясахаар.

Мүнөө жэлдэ зарлагдаһан слёдто ерэһэн һурагшад аха нүхэдһөө өөһэдтөө хэрэгтэй үнэтэй сэнтэй һургаал абаха бээ гэжэ бидэ найданабди.

В. УСКЕЕВА,
Буряадай АССР-эй Гэгээрэлэй министерствын инспектор.

АЛЬГА ТАШАЛГААР УГТАГДАА

Ахын аймагай түб — Орлик тосхоной соёлшод хүршэ Түнхэнэй аймагай колхоз, совхозуудаар долоон хоногой туршада айлшалаад бусаба. 20 гаран хүнһөө бүридэһэн энэ агитбригадые соёлой таһагые даагша В. Бильтагуров хүтэлбэрилнэ.

Тус агитбригадын программа яһала баян.Ород, буряад арадуудай дуунууд болон хатарнууд репертуартань ороно.

Нима Галсанов «Амаршалга», Вера Борбуева «Нүхэр» гэжэ буряад арадай дуунуудые ирагуу гоёор хангюурдажа, альга ташалгаар угтагдаа. Тиихэдэ хатаршан Вячеслав Олзотин монгол, куба арадуудай хатар уян нугархайгаар гүйсэдхэжэ, суглаарагшадай магтаалда хүртөө. Мүн Галина Сыренова, Сэсэг Банзатова гэгшэд «Наадан дээрээ» гэжэ хатар һайнаар гүйсэдхэһэн байна. Петр Булатов, Мария Мункуева гэгшэд ирагуу гоёор дуунуудые дуулахаһаа гадна, хүнгэн солбоноор хатар гүйсэдхөө.

В. Бильтагуров, С. Шаглаев сценэ дээрэ гаража ерэхэдэ, зал соо хүүешэнэ, юуб гэхэдэ тэдэнэр нютагай темээр зохёогдоһон шог ёгтонуудые шадамар бэрхээр харуулжа, бултанай магтаалда хүртөө бшуу.

Хүршэ аймагай соёлшод Хужар, Ниловкэ, Хойто-Гол, Жэмһэг, Аршаан, Таһархай, Тооро, Далахай нютагуудта һонирхолтой концерт харуулжа олониие баясуулаа.

Вл. ТУЛАЕВ.

УНШАГТЫ, *һонирхохол байхат*

НҮҮДЭЛ ЗААНУУД

Шри Линка Республикын хүн зоноор олон Уда-Валава гэжэ нютагта 40 заан һүрэглэн ябадаг болобо ха. Тэдэнэй эгээл томонь хүнүүдтэ ородог байгаа. Газар ашаглалгада бэлдэдэг управлениин мэдээгээр тэрэ заан долоон хүниие алаһан байба.

Тиигэбэшье байгаали хамгаалха департамент хүндэ аюултай тэнүүл заануудые усадхаха эрилтэ дүүргэхэһээ арсаһан байна. Удаань тэрэ һүрэг заануудые амидыгаар барижа, заримыень Яла, Вилпатту гэжэ паркнуудта табиха, бусад номгон абари зантайнуудыень һургажа, ажалда хэрэглэхэ гэһэн шиидхэбэри абтаба. Теэд заануудые бариха талаар айхабтар ехэ хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй болоо. Нэн түрүүн амитаниие унтуулдаг тусхай арга хэрэглэхэ. Юуб гэхэдэ, заануудые баридаг заншалта арганууд тон орёо хүшэр, үшөө найдамгүй гэжэ тоолоо.

Тэрэ хүдэлмэриин түрүүшын ябуулгаар дүрбэн заан баригдаа. Тэрэ тоодо найман һаратай хоёр зулзаган, нэгэ томо заан. Томо зааниие унагаахын тулада унтуулдаг эмтэй хэдэн арбаад һомоор буудаба. Тэрэ томо заан буудуулһанай һүүлээр 15 минута үнгэрһэн хойно нойрсоо. Харин Африкын заанууд долоон минута болоод лэ хэбтэшэдэг юм ха.

Тэрэ томо амитан аяар 6 тонно шахуу шэгнүүртэй байгаа.

ҮНДЭРТЭ ХҮРЭЬЭН ЭХЭНЭРНҮҮД

Гималайн шобхо үндэртэ гаралгаар үшөө нэгэ илалта туйлагдаба. Гурбан япон альпинист эхэнэрнүүд — 33 наһатай Масако Укада, 33-тай Мицко Мори, 36-тай Наоко Накасеко гэгшэд далайн нюруунһаа дээшэ 8.156 метр үндэр Манаслу уулын шобхо оройдо гаража шадаа. Иимэ хүшэр үндэртэ хүрэһэнөөрөө һайрхаха эрэшүүлшье үсөөн байха.

ТОКИОГОЙ ҮНДЭР БАЙШАН

Токиодо баригдаһан 52 дабхар, тэнгэридэ тулама байшан Япондохи эгээл үндэр барилга болоно. Тэрэ гурбан хошуутайгаар (булантай) баригдаһан. Энэ байшангай үндэрынь 200 метр. Дээшэ гараха, бууха хүнүүдые зөөхэ 35 лифттэй. Тэрэнь минута соо 540 метр ябадаг. Доодо дабхарһаа хамагай дээдэ 52-дохи дабхарта ойрдоол 25 секундэ соо хүрэдэг байна.

Энэ үндэр барилга хэхэдээ эгээл шэнэ техникэ хэрэглээ. Японда хододоо газар хүдэлдэг. Тиимэһээ тэрэ барилгые зохёоһон конструкторнууд али бүхы талаараа бата бэхи байхыень бодохоһоо гадна, галарай хүдэлхэдэ найдабаритай бүхэ байхыень хангаһан байна.

Энэ үндэр байшан дотор хоёр томо фирмын конторонууд байрладаг. Тэдэнэй 10 мянган алба хаагшад үдэр бүри 40 мянга хүрэтэр хүнүүдые хүлеэн абажа уулзадаг байха юм.

Токиогойхид энэ байшангые «Сумитомо санкаку» гэжэ нэрлэнэ. «Сумитомо» гэһэн үгэнь тэрэнэй эзэн фирмын нэрэ, «Санкаку» гээшэнь — «гурбан хошуун» гэһэн үгэ.

(«Азия и Африка сегодня» журналай 1975 оной 5-дахи номерһоо абтаба).

Уласхоорондын ШЭНЖЭЛЭЛ

РЕФЕРЕНДУМЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

Июниин 5-да Англида арад зоной дунда асуулта (референдум) болобо. Тэрэнэй эсэстэ энэ орон юрэнхы дэлгүүртэ үлэхэ байна. Энэ ушар Британиин монополинуудай һанаан сэдьхэлдэ яһалашье таарана. Тэдэнэй аша туһые харадаг буржуазна хэблэлшье англи зоной, энэ газетын бэшэһэнэй ёһоор, «сүлөөтэйгөөр дура зоригоо мэдүүлһэнэйнь» дүнгүүдые мүнөө элдэб эсынхеэр һайрхан магтана.

Гэбэшье эдэ дүнгүүдые анхаралтайгаар хаража үзэхэдэ иимэ байдал элирнэ. Англиин гражданинууд тиимэшье сүлөөтэйгөөр өөһэдынгөө һанамжа мэдүүлээгүй байха юм. Энэ референдум бүгэдэндэ мэдээжэ иимэ ойлгосые үшөө дахин батадхан харуулаа. Буржуазна демократиин эрхэ байдалда зонхилхы анги — монополис капитал — арад ниитэдэ өөрынгөө дура зориг баадхахын тулада туйлай ехэ арга боломжотой байна.

Эгээл иимэ байдал Англида үзэгдөө. Эндэхи монополис капиталай томо хүсэнүүд Англиие юрэнхы дэлгүүртэ саашадань байлгахын түлөө дуугаа үгэһэн байха юм. Эдэ хүсэнүүдэй тоодо олонациональна туйлай ехэ концернэнүүд ороно. Европын экономическа бүлэглэлдэ Англиин гэшүүн байхын түлөө тэмсэлдэ мүнөө үеын гүрэнэй правительственна түгэс хүсэтэй албанай захиргаан, консервативна ба либеральна партинуудай партийна эмхинүүд элсүүлэгдэһэн байгаа.

Улад зониие үгэдөө идхан оруулха талаар хэблэл шухала үүргэ дүүргэһэн юм. Великобританиин Компартиин орган болохо «Морнинг стар» болон бусад нэгэ хэды газетэнүүдһээ бэшэ бүхы хэблэл юрэнхы дэлгүүрэй тала баримталдаг можодо оролсоһон байгаа. Энэ зорилгоор олонниитэдэ мэдээсэдэг бусадшье хэрэгсэлнүүд, тэрэ тоодо радио болон телевидени хэрэглэгдээ һэн. Тэдэнэй гол зорилгонь юун байгааб гэхэдэ, Англиин хүн зониие һамарган худхуулха, Англиин ерээдүй хадаа Европын экономическа бүлэглэлдэ хабаадалсаһанһаа дулдыдаха гэжэ этигүүлхэ хэрэг байһан юм. Хэрбээ Англи энэ бүлэглэлһөө гараа һаа, тэрэ хадаа экономическа талаараа доройтохо, хүгжэхэеэ болишохо гэжэ байгаад номноһон байгаа. Гэхэ зуура, юрэнхы дэлгүүртэ эсэргүүсэгшэдэй һанамжа бодолнууд тухай хэлэгдэдэггүй гү, али зорюута буруугаар харуулагдадаг байһан юм.

Тиихэ зуура, Англиин гражданинуудта гансашье пропагандистска хашалта хэгдээ бэшэ. Референдумэй урда тээхэнэ олонациональна хэдэ хэдэн компанинууд нигэжэ соносхоһон байгаа. Хэрбээ Европын экономическа бүлэглэлһөө Англиин гараад байбалнь, тэдэнэр энэ орондо оруулдаг капитальна һомололгоёо эрид хороохо байна. Эдэ компанинуудта американ капитал гол үүргэ дүүргэдэг. Тиихэдэ юрэнхы дэлгүүрһээ Англиин гарахын түлөө дуугаа үгөө һаань, хүдэлмэришэдые ажалһаань гаргахабди гэжэ зарим предприятинуудай эзэд занаа һэн. Иимэ эрхэ байдалда ямар «сүлөөтэйгөөр дура зоригоо мэдүүлхэ» тухай хэлэгдэбэ гээшэб?

Референдумэй үедэ 40,5 миллион хүнүүд дуугаа үгэжэ шадаха байба. Гэбэшье һунгуулиин участогуудта ойрдоол 26 миллион хүнүүд ерэһэн байна. Тиихэдээ тэдэнэй ойрдоол 17,4 миллион хүнүүдынь юрэнхы дэлгүүртэ Англиин гэшүүн зандаа саашадаа байхын түлөө дуугаа үгөө. Тиимэ болохолоороо оронойнь саашанхи хуби заяанда туйлай ехэ нүлөө үзүүлхэ шиидхэбэриие Англиин дуугаа үгэхэ эрхэтэй 43 процентһээ үсөөн хүн зон һайшааһан байна. Иимэ шиидхэбэриһээ уламжалан, Англиин арад зон, нэн түрүүн ажалшад хохидохо болоно. Тэдэнэр мүнөө орон доторнь дэлгэрһэн кризисэй гол бэрхэшээлнүүдые — ажалгүйдэлгэ, мүнгэнэй үнэгүй бололго, үнэ сэнгэй саг үргэлжэ дээшэлжэ байлга гэхэ мэтэ бэрхэшээлнүүдые бэе дээрээ дааха болоно. Тобшоор хэлэбэл, юрэнхы дэлгүүртэ Англиин гэшүүн байһанай зайлашагүй хойшолонгуудые ажалша зон өөһэдынгөө бэе дээрэ дааха болоно.

ШТРАУС ЯАХА ГЭЭБ?

Бундестагые һунгаха ээлжээтэ һунгалта болотор жэл үлүүтэй сагай үлөөшье һаань, Рейнэй эрье дээрэхи политическэ хоёр лагерь — СДПГ-СвДП гэжэ зонхилхы партинууд ба ХДС/ХСС гэжэ правительствада ородоггүй бүлэглэл — эдэ һунгалтануудта бэлдэжэ эхилбэ. Үнгэрэгшэ долоон хоногой туршада соо ХДС ба ХСС-эй президиумүүдэй хоорондо Бонндо хэлсээнүүд болоо. Эдэ хэлсээнүүдэй үедэ һунгалтын урда тээ бэелүүлхэ зорилгонууд ба энэ бүлэглэлһөө канцлерай тушаалда хамтын кандидадые дэбжүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Ушарынь юуб гэхэдэ, энээнэй урда тээхэнэ бэе бэеһээ дуулдыдангүйгөөр хоёр партинууд өөһэд өөһэдынгөө кандидадуудые канцлерай тушаалда дэбжүүлһэн байгаа: ХДС — өөрынгөө түрүүлэгшэ Г. Коль, ХСС — энэ Бавариин партиин толгойлогшо Ф.-Й Штраус гэгшэдые дэбжүүлээ.

1976 оной намар эдэ хоёр бүлэглэлһөө дэбжүүлэгдэһэн хоёр кандидадай хэниинь һунгагдахаар табигдахаб гэжэ эдэ хэлсээнүүдэй үедэ шиидхэгдээгүй һэн. Харин социал-демократическа кандидат Г. Шмидт ФРГ-гэй канцлерай мүнөө эзэлжэ байһан тушаалдаа үлэхын түлөө тэмсэхэ байна. Гэбэшье Г. Шмидт гэгшэтэй Г. Коль тэмсэхэ юм гээд Баруун Германиин олонхи шэнжэлэгшэд тоолоно. Харин Баруун Германиин эгээл хархис этэгээдүүдэй толгойлогшо Штраус һунгагшадай дунда даншье һаа нэрэ хүндэгүй болошонхой. Тэрэнэй политическэ нэрэ хүндэнь элдэб эсын жэрхэмшэгтэ аашануудаар даншье ехээр бузарлагданхай бшуу. Тиимэһээ оппозиционно бүлэглэлэй хүтэлбэрилэгшэд тэрээниие өөһэдынгөө кандидадаар табихаяа зүрхэсэнэгүйл даа. «Хэрбээ ХДС/ХСС канцлерай тушаалда өөрынгөө кандидадаар Штраусые табяа һаань, энэнь һунгалта дээрэ диилдэхэ замай түрүүшын алхам болохо һэн ха», — гэжэ христианско-демократическа «Рейнише пост» газетэ бэшэнэ.

Теэд Бавариин христианско-социальна союзай хүтэлбэрилэгшэд канцлерай тушаалда юундэ тэрэнэй кандидатурые (Штраусай һайшаалаар хэгдэһэнинь һэжэглэлтэгүй) дэбжүүлээ гээшэб? Энэ хадаа тусхай политическэ зорилготой миил тактическа һэдэлгэ мүн гэжэ Рейн дээрэхи бүхы шахуу политическэ шэнжэлэгшэд мэдүүлнэ. Оппозициин зүгһөө хамтын кандидат тухай асуудал шиидхэхэдээ, ХДС-тэй политическэ хатуу шанга наймаасалдаа хэхэ һанаатай байһан тухайгаа Штраус өөрөөшье хэлэһэн байха. СДПГ-эй федеральна секретарь Х. Бернер Штраусай табиһан зорилгые бүри эли тодоор иигэжэ найруулаа: ХДС канцлерые дэбжүүлэг лэ — оппозициин политическэ хараа шугамые тэрэ (Штраус) тодорхойлхо юм.

Ондоогоор хэлэбэл, сэрэгэй- промышленна томо баяшуултай нягта холбоотой байһан Бавариин хархисуудай толгойлогшо бүхы оппозицида өөрынгөө тон хархис һунгуулиин программа баадхаха һанаатай һэн ха. ХДС-эй һая толилогдоһон программын документ сооһоо элирһэнэй ёһоор, энэ хэрэгээ Штраус яһалашье хэжэ шадаа. Европодо боложо байгаа хубилалтануудые, энэ түби дээрэхи түгшүүрилтэ байдалые һулаалуулха, эб найрамдал бэхижүүлхэ хүдэлөөнэй улам үргэдэжэ байһан ушарые хэрэгсээнгүйгөөр, энэ документын авторнууд «совет аюул» тухай хуушаршаһан худал хуурмаг үгэнүүдые дахин тараажа, НАТО-е буу зэбсэгээр улам саашадань зэбсэглэхэ, тэрэниие бүри хүсэтэй болгохо хэрэгтэй гэжэ байгаад уряална. Штраусай хэлэһэн үгэнүүдые дэмжэн, энэ документ найруулан зохёогшод хадаа ХДС-ые хүсэрхэхы антикоммунизмын түшэг тулгуури зандань байлгахые оролдоно. Мүнөө үеын эрилтэдэ эрид харша энэ программые ХДС-эй баруунай стратегүүд июниин һүүл багаар болохо партиингаа съездэдэ табиха һанаатай.

Е. ЕГОРОВ,
В. СЕРОВ.
(ТАСС).

Спорт ТОБШОХОНООР...

△ ФУТБОЛ. Клубай командануудай дунда спортын энэ зүйлөөр республикын түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөнэй гурбан наадан үнгэрбэ. 11 команда энээндэ хабаадана.

Даб дээрэ Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой спортын клубай, авиационно заводой «Забайкалец», транспортын «Локомотив» командануудай футболистнууд һайнаар наадажа, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой спортын клубай футболистнууд гурбан уулзалгада шүүжэ, 6 очкотой болонхой. Эдэнэр авиационно заводой футболистнуудые — 10:0, «Текстильщигые» — 7:0, Закаменск хотын «Металлургые» 4:0 тоотойгоор илаба. Тиихэдэ энэ командын эдиршүүл гурбан уулзалгадаа тон булюу байдалтайгаар шүүгээ — 36:0.

• • •

Футболоор 1975 ондо Буряадай АССР-эй кубок эзэлхын түлөө мүрысөөн үргэлжэлһөөр.

Түрүүшын наадануудта амжалта илалта туйлаһан дүрбэн команда хахад финалай мүрысөөндэ хабаадаха эрхэдэ хүртөө. Эндэ «Забайкалец» — ЛВРЗ-гэй СК, транспортын «Локомотив» — «Радиосвязист» гэжэ командануудуулзаха байна.

△ ГТО-гой олон зүйлөөр Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Хабаровск хотодо нээгдэхэнь, Республикымнай гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй 12 хүнһөө бүридэһэн суглуулагдамал команда энээндэ хабаадаха.

Үндэрые ба утые харайлга, 60, 100 болон 3000 метртэ урилдаан, граната шэдэлгэ, тамаралга мүрысөөнэй программада ороно.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ТЕЛЕГРАФ • ТЕЛЕФОН • РАДИО — ХИЛЫН саанаһаа

БУДАПЕШТ

Бата нэгэдэлэй һүлдэ тэмдэг

ТАСС

Дунауйварош хотодо болоһон ажалшадай һунгалтын урда тээхи митинг дээрэ ВСРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар үгэ хэлэбэ.

Энэ хабар Венгридэ политическэ шухала үйлэ хэрэгүүд болоо гээд тэрэ мэдүүлээ. ВСРП-гэй XI съезд март һарада болоо һэн. Фашизмһаа оронойнгоо сүлөөлэгдэһөөр 30 жэлэй ойе оронойнмнай арад зон нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаа. Энэ гайхамшагта һара үдэрые һайндэрлэхэдөө, венгер арад бидэниие сүлөөлһэн Советскэ Союзда үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэһэн байна.

СССР болон бусад социалис оронуудтай хамта үгэеэ ойлголсоһон гадаадын политика бэелүүлнэбди.

Фашизмые илаһаар 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Арадуудта, парламентнуудта ба правительстванүүдтэ хандаһан КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хандалга ехэ удха шанартай байна гэжэ Я. Кадар тэмдэглээ. Хандалга дотор элирхэйлэгдэһэн политикые бидэ дэмжэнэбди гэжэ совет хани нүхэдөө найдуулха байнабди. ВСРП, ВНР-эй Президиум, правительство, Гүрэнэй суглаан ба бүхы венгер арад энэ хандалгые һайшаан дэмжэнэ.

Һунгалтада бэлдэлгын асуудалнуудта тогтон хэлэхэдээ, үнгэрһэн дүрбэн жэл соо ВНР-тэхи социалис байгуулалтын политическэ гол шухала үндэһэ һуури болохо хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай нэгэдэл, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй политическэ холбоон улам бэхижээ гэжэ Я. Кадар тэмдэглээ.

УЛААН-БААТАР

БАТА ХАНИ БАРИСААН

ТАСС

МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Арадай Ехэ хуралай Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунх зэдэй ба молибденэй ашагта малтамалнуудай нютагай хэбтэщын үндэһэ һуури дээрэ совет, монгол барилгашадай ашагта малтамал шанаржуулгын асари ехэ комбинат барижа байһан Эрдэнэдтэ ошоһон байна.

Эндэ үнгэргэгдэһэн митинг дээрэ Ю. Цеденбал үгэ хэлэхэдээ, марксизм-ленинизмын ба пролетарска интернационализмын гол ёһонуудта үнэн сэхэ КПСС-эй, МНРП-гэй, манай арадуудай аха дүү ёһоной хани барисаан, нэгэдэл МНР-эй болон Советскэ Союзай хоорондохи эбдэршэгүй бата хани барисаанай үндэһэ һуури болоно гэжэ тэмдэглээ.

Империалис хархис этэгээдүүдтэй тэмсэл монгол-совет хани барисаан хүгжэн бэхижээ һэн гээд оратор үргэлжэлүүлээ. Харин мүнөө Хитадай маоис хүтэлбэрилэгшэд эдэнэртэй нэгэдэжэ байна. Манай арадуудай хани барисаанда уласхоорондын шахардуу байдал һулаарuулгада тойбо татахын тула маоистнууд бүхы юумэ хэнэ.

КПСС-эй XXIV съезд дээрэ һайшаагдан абтаһан эб найрамдалта совет программа, агууехэ Ленинэй партиин, тэрэнэй Центральна Комитедэй, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй туйлай ехэ хүсэлэл оролдолгонууд уласхоорондын байдал һайжаруулгада шиидхэхы үүргэ дүүргэнэ гэжэ Ю. Цеденбал саашадаа мэдүүлбэ.

БОНН

Хөөрэлдөөнүүдэй һүүлээр

ТАСС

Венгриин гадаадын хэрэгүүдэй министр Ф. Пуйягай албанай хэрэгээр ФРГ-дэ ерээд бусалгын дүнгүүд тухай коммюнике эндэ толилогдобо. ФРГ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр Г.-Д. Геншертэй хөөрэлдөөнүүдые хэхэ үедөө уласхоорондын шахардуу байдал һулаарулха, ондо ондоо ниитын байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае саашадань гүнзэгырүүлхэ шухала гээд тэмдэглэһэн байгаа. Шахардуу байдалые тахэришэгүйгөөр һулаарулхын түлөө тэмсэхэ шухала гэжэ министрнүүд мэдүүлбэ.

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ-Европын зүблөөн дээрэ туйлагдаһан амжалтануудые хоёр тала һайшаагаа гээд коммюнике соо хэлэгдэнэ. Энээндэ хабаатай гүрэнүүдэй толгойлогшонорой хабаадалгатайгаар зүблөөн һаяар түгэсхэгдэхэ гээд этигэн найдажа байһанаа эдэнэр мэдүүлээ.

ВАШИНГТОН

Американ-Израилиин хөөрэлдөөнүүд

ТАСС

США-гай президент Дж. Форд, гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер, оборонын министр Дж. Шлесинджер Израилиин премьер-министр И. Рабинтай хөөрэлдөөнүүдые хэжэ дүүргэбэ.

Израильда Холбоото Штадуудай зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үгэхэ тухай асуудалые Дж. Форд, И. Рабин зүбшэн хэлсээ гээд гүрэнэй секретарь Г. Киссинджер пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ. 1975—1976 онуудай санхүүгийн жэлдэ (энэнь июлиин 1-һээ эхилхэ) И. Рабин 2,5 миллиардһаа үлүү долларой сэрэгэй, экономическа туһаламжа Вашингтонһоо эриһэн байна.

Дж. Фордтой түгэсхэлэй уулзалга хэһэнэйнгээ һүүлээр Рабин корреспондентнүүдэй урда үгэ хэлэхэдээ, «Египедэй зүгһөө буултануудтайгаар» Синайн хахад арал дээрэһээ Израилиин сэрэгүүдые зарим хубяарнь гаргаха асуудал тушаа хараа бодолоо Израиль хубилгаха юм гэжэ мэдүүлээ.

НЬЮ-ЙОРК

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

ТАСС

Кипртэ эб найрамдал хангахын тула ООН-ой уласхоорондын хүсэнүүдэй хэһэн ажал ябуулга тухай ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхаймай элидхэлые Аюулгүйн Совет хаража үзөөд, Кипрэй правительствын зүбшөөлөөр эдэнэй эрхэ түлөөлэлгые үшөө 6 һараар, байгша оной декабриин 15 болотор һунаахые тогтоогоо гээд 14 гүрэнэй түлөөлэгшэдэй баталан абаһан тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Хитадай түлөөлэгшэ дуугаа үгэлгэдэ хабаадахые арсаһан байгаа.

Бэеэ дааһан, дулдыданги бэшэ байдалтай, сэрэгэй ямаршье бүлэглэлдэ хабаададаггүй, бүрин бүтэн газар дайдатай гүрэниие байгуулха шухала гэжэ заседани дээрэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

СССР-эй түлөөлэгшэ заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Кипрэй асуудалаар Советскэ Союзай хараа бодолые элирхэйлбэ. Үсөөхэн гүрэнүүдэй гү, али НАТО-да хабаатай оронуудай түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар бэшэ, харин олон тоото оронуудые хабаадуулан, ООН-до нээгдэһэн уласхоорондын ехэ хуралдаанай үедэ Кипрэй асуудалые хаража үзэхэ шухала гэжэ Совет правительство тоолоно гэжэ тэмдэглээ.

Гадаадын хамааралсалгаһаа Кипрые аршалан хамгаалхын түлөө, газар дайда дээрэһээнь гадаадын бүхы сэрэгүүдые гаргахын түлөө, аралые хубаарилха ябадал усадхахын түлөө, тиин дотоодынгоо хэрэгүүдые өөһэдөө шиидхэхэ арга киприодуудта олгохын түлөө нүлөө ехэтэй хэмжээнүүдые абаха шухала гээд Советскэ Союз тоолоно.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Нэгэ һанал, бата нэгэдэл, этигэл найдабари» — суглуулбари. КПСС-эй обкомдо. «Агууехэ эрхэ» — В. Штеренбергын статья.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Ерээдүйгөө бодомжолон» — В. Дархановай статья. «Сэбэр уһанай түлөө» — Ц. Жалсановай статья. «Хүдөөгэй барилгын бааза» — А. Володиной корреспонденци. Редакциин почтоһоо. Орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. «Нэгэ һанал, бата нэгэдэл, этигэл найдабари» — суглуулбари. Уласхоорондын шэнжэлэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Үнинэй танилтаяа уулзалга» — Н. Логачевой статья. Арадай творчествын фестиваль тухай. АПН-эй материалнууд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.05 — «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жуков телевизор харагшадай асуудалда харюусаха. 10.50 — «На всю оставшуюся жизнь» — телевизионно уран һайханай олон серитэй фильм (1-дэхи сери). (В. Пановагай «Спутник» гэжэ туужаһаа). 12.05 — «Артегэй 50 жэлэй ой». 12.50 — Һүүлэй һонин. 13.00 — «Үхибүүдтэ фильм». «Сказка о потерянном времени» — кинофильм. 14.20 — «Неудача братца Волка» — мультфильм. 14.30 — 14.40 — Забһарлалга. 14.40 — «Коппелия». Л. Делибэй балет. Ленинградай академическэ оперо, баледэй Бага театрай зүжэг. 16.30 — «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жуков телевизор харагшадай асуудалда харюусаха. 17.15 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм (1-дэхи сери). 18.30 — «Время». 19.00 — «Коппелия». Л. Делибэй балет. Ленинградай академическэ оперо, баледэй Бага театрай зүжэг.

Улаан-Үдэ. 20.50 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 21.10 — Һүүлэй һонин.

«Орбита». 21.20 — 21.30 — Забһарлалга. 21.30 — «На всю оставшуюся жизнь», телефильм (1-дэхи сери). 22.45 — «Правда» газетын политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Жуков телевизор харагшадай асуудалда харюусаха. 23.30 — «Радуга» — ЧССР-эй уласхоорондын телевизионно фестиваль (үнгэтэ). 24.00 — «Время». 00.30 — «Играй, мой баян». 01.10 — «Манай саад» (үнгэтэ). 01.45 — «На всю оставшуюся жизнь» телефильм (1-дэхи сери).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00 — «Календариин хуудаһануудаар».

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 2-54-54, приёмная — 2-54-93, зам редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретаря — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, писем и селькоров — 2-67-81, информации — 2-34-05, общественная приёмная — 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-03516. Заказ № 0044